

PROGRAM

pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia variant A

ZŠ STREDA NAD BODROGOM
ŠKOLSKÁ 2

076 31

Úvod

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím sa postupuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím sa **uplatňuje** pri vzdelávaní žiakov s touto diagnózou v základnej škole, t. j. v špeciálnej základnej škole pre žiakov s mentálnym postihnutím a v ďalších školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, v špeciálnych triedach základných škôl alebo pri individuálnom začlenení.

Vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o žiakov s mentálnym postihnutím v školách, kde sú vzdelávaní.

Špeciálna základná škola, ktorá vzdeláva žiakov s mentálnym postihnutím alebo s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným postihnutím, sa vnútorne člení podľa stupňa mentálneho postihnutia žiakov na

- a) variant A pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia,
- b) variant B pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia,
- c) variant C pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia alebo pre žiakov s mentálnym postihnutím, ktorí majú aj iné zdravotné postihnutie, sú držiteľmi preukazu zdravotne ťažko postihnutých a nemôžu sa vzdelávať podľa variantu A alebo B.

1 Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

3 Profil absolventa

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov** s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

4 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNE UČENIE
	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA /
	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

5 Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

6 Rámcové učebné plány

Rámcový učebný plán vymedzuje voliteľné (disponibilné) hodiny, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledovne: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP a/alebo vytvorí nový vyučovací predmet, ktorému pridelí časovú dotáciu. Poznámky k rámcovému učebnému plánu sú pre školu záväzné, môže si však v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností.

ZÁKLADNÁ ŠKOLA STREDA NAD BODROGOM,
ŠKOLSKÁ 2

pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia variant A

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník										Σ
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7+1	6+1	6	5	5	5+1	58
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4+1	4+1	4	4	4	4	39
	informatika						1	1	1	1	1	5
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1							4
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1+1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2+1	2+1	3				7
	dejepis								1	1	1+1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	2	3	4	4	4	4	4	4+1	31
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1+1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
	Volejbalová príprava							+1				
	Futbalová príprava											
Základ		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
Hodiny na úkor školy										1		
Spolu		20	22	23	24	26	26	26	28	29	29	251

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Vysvetlivky

Disponibilné hodiny - červená farba

Hodiny na úkor školy - žltá farba

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je naučiť žiakov jednoducho a zrozumiteľne sa vyjadrovať ústnou a písomnou formou spisovného jazyka, utvoriť u všetkých žiakov návyk správneho hlasného čítania, naučiť ich rozumieť prečítanému textu, z väčšiny žiakov vychovať čitateľov a poslucháčov s kladným vzťahom k literatúre.

Slovenský jazyk a literatúra spája v sebe niekoľko oblastí, ktoré sa navzájom prelínajú a špecifickým spôsobom prispievajú k plneniu cieľov výchovy: rozvíjajú zmyslovú, emocionálnu, vôľovú a rozumovú stránku osobnosti dieťaťa, spoluutvárajú charakter žiaka a spolu s ostatnými predmetmi posilňujú výchovu k vlastenectvu.

Vzdelávací obsah slovenského jazyka a literatúry v 1. až 9. ročníku je rozdelený do troch oblastí:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

KOMUNIKÁCIA A SLOH

ČÍTANIE A LITERATÚRA

V **1. až 3. ročníku** jednotlivé oblasti obsahujú:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

- písanie

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- komunikácia, ústny prejav

ČÍTANIE A LITERATÚRA

- technika čítania
- literárna výchovy

V **4. až 5. ročníku** jednotlivé oblasti obsahujú:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

- zvuková rovina jazyka a pravopis
- písanie
- významová rovina
- tvarová rovina

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- sloh, komunikácia
- ústny a písomný prejav

ČÍTANIE A LITERATÚRA

- technika čítania – čítanie textu, základy čítania s porozumením
- literárna výchova – všeobecné pojmy a základné literárne žánre

V **6. až 9. ročníku** jednotlivé oblasti obsahujú:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

- zvuková rovina jazyka a pravopis
- významová rovina
- tvarová rovina
- skladobná rovina

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- sloh, komunikácia
- ústny a písomný prejav

ČÍTANIE A LITERATÚRA

- technika čítania – čítanie textu, čítanie s porozumením, reprodukcia prečítaného textu, verejná prezentácia textu
 - literárna výchova – všeobecné pojmy a základné literárne žánre.

4. ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Dopĺňame výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

- Žijeme a vzdelávame sa v dvojjazyčnom prostredí, kde prevláda maďarský jazyk, preto je dôležité venovať väčšiu pozornosť výučbe slovenského jazyka.
- Tiež venujeme viac času čítaniu s porozumením, aby žiaci rozumeli textu jednak čítaním a jednak reprodukcií prečítaného textu v jazyku slovenskom.

OBSAH

CIELE

- Poznávať vetu ako jazykový celok,
- vedieť rozoznávať druhy viet,
- poznávať slová rovnakého a opačného významu,
- vedieť rozoznávať spisovné a nespisovné slová,
- vedieť rozlišovať samohlásky a spoluhlásky, krátke a dlhé samohlásky, tvrdé a mäkké spoluhlásky,
- cvičiť sa v členení jednoduchých jazykových prejavov na vety,
- cvičiť sa v tvorbe jednoduchých ústnych jazykových prejavov.

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Zvuková, významová, tvarová rovina jazyka a pravopis

Poznávanie vety z obsahovej, zvukovej a grafickej stránky.

Rozlišovanie oznamovacej, opytovacej, rozkazovacej a zvolacej vety.

Rozlišovanie slov vo vete.

Usporiadanie známych slov do významových okruhov.

Slová rovnakého a opačného významu.

Rozlišovanie spisovných a nespisovných slov.

Členenie slova na slabiky a hlásky. Rozlišovanie hlásky a písmena.

Rozlišovanie malých a veľkých písmen.

Rozlišovanie samohlások, spoluhlások a dvojhások.

Rozdeľovanie slova podľa slabík na konci riadka (v jednoduchých prípadoch).

Rozlišovanie krátkych, dlhých samohlások a dvojhások sluchom, ich správne vyslovovanie a písanie.

Rozlišovanie tvrdých a mäkkých spoluhlások.

Písanie „i“ po mäkkých spoluhláskach a „y“ po tvrdých spoluhláskach.

Osvojovanie výslovnosti a písania slov s mäkkými slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li.

Písanie

Docvičovanie a opakovanie všetkých malých a veľkých písmen a číslíc.

Precvičovanie písmen strednej výšky s veľkosťou 4 mm.

Precvičovanie písmen s hornou a dolnou dĺžkou s veľkosťou 8 mm.

Precvičovanie písmen s dĺžňom a mäkčeňom.

Spresňovanie štíhlosti oválnych písmen s oblúkom a hornými a dolnými slučkami.

Spresňovanie rovnomernej výšky písmen, rozdielnej výšky písmen tvarovo podobných (*e – l, v – V, c – C, č – Č, ch – Ch, o – O, z – Z, ž – Ž*).

Precvičovanie spájania písmen *o, v, b* s ostatnými písmenami prehĺbením a pretiahnutím háčikov (najmä s písmenami *e, r, z*).

KOMUNIKÁCIA A SLOH

Členenie krátkych jazykových prejavov na vety.

Obmieňanie oznamovacích, rozkazovacích a opytovacích viet.

Dopĺňanie vhodného slova do vety.

Pomenúvanie pozorovaných predmetov a javov.

Odpovede na otázky

Ústne odpovedanie na otázky na základe obrázkov, vlastných skúseností, textov z čítanky.

Tvorenie otázok k jednoduchému textu.

Reprodukcia

Reprodukovanie krátkych, jednoduchých viet.

Rozprávanie

Rozprávanie podľa obrázkov alebo série obrázkov.

Opis

Opis jednoduchých predmetov. (napr. veci dennej potreby a veci, ktoré poznajú žiaci z vlastivedy.

Formy spoločenského styku

Precvičovanie pozdravov, oslovenia, požiadania, vyjadrenia súhlasu a nesúhlasu, poďakovania, ospravedlnenia, krátkeho odkazu, blahoželania.

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Technika čítania

Čítanie jednoduchých krátkych textov správne a s porozumením.

Precvičovanie správneho slovného prízvuku a prirodzenej intonácie.

Rozvíjanie schopnosti orientovať sa v prečítanom texte.

Rozvíjanie kultúry hovoreného slova žiakov, vytváranie návykov správneho dýchania, znenia hlasu, správnej artikulácie a spisovnej výslovnosti.

Literárna výchova

Vnímanie a chápanie ilustrácie v čítanke, v knihe a v detskom časopise pri práci s textom.

Nácvik spájania obsahu čítaného textu s ilustráciou.

Menovanie postáv vystupujúcich v rozprávke, príbehu o deťoch alebo zvieratách.

Jednoduchá reprodukcia obsahu rozprávky alebo príbehu podľa otázok.

Nácvik vnímania rytmu verša, rýmu.

Praktické rozlišovanie verša od prózy.

Porozumenie pojmom rozprávka, hlasné čítanie, bábkové divadlo, bábkový maňuš, divadelné predstavenie, filmové predstavenie.

Čítanie a počúvanie ukážok z literatúry pre deti a mládež.

Poézia od detských autorov (napr. E. Podjavorinská, H. Zelinová, J. Turan, D. Hevier).

Rozprávky a rozprávkové dobrodružstvá (P. Dobšinský, E. Čepčeková, J. C. Hronský, F. Hrubín, J. Kožíšek, J. Pavlovič, S. Maršák, C. Janczarski).

Povedky o prírode, zvieratách a deťoch (M. Jančová, M. Haštová, M. Haľamová, R. Gauberová, R. Moric).

Povesti, literárno-náučné texty o prírode a technike.

PROCES

V písaní žiaci spresňujú *tvary* písmen a číslíc, zachovávajú rovnakú *vel'kosť*, odporúča sa jednotný *sklon* písma 75 stupňov. Učia sa správne *spájaniu* písmen.

Postupuje sa podľa tvarových skupín písmen a číslíc:

1. l, ľ, í, e, é, b, f, h, k, d, d', t, t', číslice 1,4
2. U, u, ú, (ü), i, í, r, r', (ř), n, ň, m, V, v, y, ý, (W, w, X, x)
3. C, c, Č, č, E, Ch, ch, číslica 6
4. O, Ó, o, ó, ô, (ö), a, á, ä, d, d', dz, dž, číslice 0, 9
5. j, p, g, G, y, ý, (Q, q)
6. I, J, H, K, (X, x), číslice 8, 4
7. P, B, R, (Ř), T, Ť, F, číslice 3, 5, 8
8. S, s, Š, š, L, Ľ, D, Ď, Dz, Dž, Z, z, Ž, ž, číslice 2, 7
9. A, N, Ň, M
10. . : , ; ,, ,, ! ? - = + ()

Písmená v zátvorkách sa nacvičujú len podľa potreby (ak sa vyskytujú v menách žiakov, v miestnych názvoch).

V čítaní venujeme zvýšenú pozornosť a individuálnu starostlivosť žiakom s chybami reči. Pri čítaní ukážok sa zameriavame na poéziu detských hier a zábav, prírodu a ľudí v premene ročných období, na krásu ľudských vzťahov a kladných ľudských vlastností.

5. ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Dopĺňame výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

- Žijeme a vzdelávame sa v dvojazyčnom prostredí, kde prevláda maďarský jazyk, preto je dôležité venovať väčšiu pozornosť výučbe slovenského jazyka.
- Tiež venujeme viac času čítaniu s porozumením, aby žiaci rozumeli textu jednak čítaním a jednak reprodukcii prečítaného textu v jazyku slovenskom.

CIELE

- Správne písať „i“ po mäkkých spoluhláskach a „y“ po tvrdých spoluhláskach,
- poznávať obojaké spoluhlásky a pravopis vybraných slov po b, p, m,
- poznávať podstatné mená, učiť sa určovať ich rod a číslo,
- rozlišovať všeobecné a vlastné podstatné mená, učiť sa ich správne písať,
- ústne tvoriť vety s danými slovami,
- písomne dopĺňať a obmieňať vety,
- cvičiť sa v tvorení jednoduchých krátkych textov a rozprávania.

OBSAH JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Zvuková, významová, tvarová rovina jazyka a pravopis Obojaké spoluhlásky, správne písanie „y“ vo vybraných slovách po b, p, m. Podstatné mená - rod a číslo. Poznávanie vlastných mien osôb, zvierat, miest, obcí, hôr, riek (všeobecne známych z najbližšieho okolia). Rozlišovanie všeobecných a vlastných podstatných mien. Nacvičovanie správneho písania vlastných podstatných mien. Písanie V spojení s jazykovým vyučovaním si žiaci zdokonaľujú rukopis so zreteľom na svoje individuálne potreby. Zvyšuje sa dôraz na plynulé písanie slov (bez zbytočného prerušovania písacieho ťahu), so zameraním na automatizáciu písacieho pohybu. Dbá sa na dodržiavanie všetkých kvalitatívnych znakov písma, najmä na tvaropis, jednotný sklon a na úpravu písaných celkov. Postupne sa zvyšuje rýchlosť písania. Priemerná veľkosť písmen strednej výšky je 3 – 4 mm, hornej a dolnej dĺžky 6 – 8 mm.

KOMUNIKÁCIA A SLOH

Tvorenie viet s danými slovami (ústne). Výber vhodných výrazov. Dopĺňanie viet (písomne) a obmieňanie slovami zvládnutými z pravopisnej stránky. Pomenovávanie pozorovaných predmetov, javov a vlastnej činnosti (vyjadriť sa o nich). Odpovede na otázky Odpovedanie na otázky podľa obrázkov, na základe vlastných skúseností a čítankových textov. Odpovede postupne tvoria súvislejší celok. Tvorenie otázok k jednoduchému textu. Reprodukcia Reprodukcia kratších textov. Rozprávanie Rozprávanie podľa obrázkov alebo podľa série obrázkov a na základe vlastných zážitkov. Rozprávanie podľa jednoduchej osnovy, ktorú najprv zostavil učiteľ, neskôr za spolupráce všetkých žiakov. Opis Opis spolužiaka, skutočných predmetov alebo obrázkov s dejovými prvkami (ústne). Formy spoločenského styku Požiadanie o informáciu a vedieť podať stručnú informáciu, privítať návštevu a rozlúčiť sa s ňou; blahoželať (k narodeninám, k Novému roku, Dňu matiek – ústne). 33 Napísať pozdrav a blahoželanía na pohľadnici (úprava – adresa, dátum, oslovenie, pozdrav, podpis).

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Technika čítania Čítanie primeraných textov správne a s porozumením. Postupné plynulé, vhodne členené a prirodzene intonované čítanie súvetí (sústredovanie sa na významovú stránku viet a odsekov a na porozumenie obsahu textu). Upevňovanie správneho slovného prízvuku, správne klásť vetný prízvuk. Rozvíjanie a uplatňovanie návykov

správneho a ekonomického dýchania, správneho znenia hlasu, starostlivosti artikulácie a spisovnej výslovnosti. Rozširovanie slovnej zásoby žiakov. Presnejšie rozlišovanie významu slov, vyberať vhodný výraz a správne tvoriť vety, odpovedať na otázky z čítaného a s pomocou učiteľa jednoducho reprodukovat' obsah. Literárna výchova Oboznamovanie sa s literárnymi textami - hlasným čítaním, počúvaním predčítaného alebo hraného textu. Spájanie obsahu čítaného textu s príslušnou ilustráciou k literárnemu textu, vnímať ju, rozumieť jej. S pomocou učiteľa reprodukovat', prípadne dramatizovať dej rozprávky alebo poviedky. Rozprávať príbeh hlavnej postavy a hodnotiť jej povahové vlastnosti, určiť čas a miesto deja, rozlišovať reálne a nereálne (rozprávkové) prostredie. Rozumieť niektorým ďalším literárnym pojmom a výrazom (bez ich definovania) v súvislosti so skutočnosťou, ktorú tieto pojmy a výrazy označujú, napr.: rozhlasové a televízne relácie, povesť, hádanka, báseň, spisovateľ, časopis. Poézia od detských autorov (napr. K. Bendová, J. Turan, Š. Žáry, F. Hrubín) Rozprávky a dobrodružná literatúra (napr. O. Sekora, A. Tolstoj, J. C. Hronský, J. a W. Grimmovci a iní). Povesti a balady (napr. M. Ďuríčková, M. Rázusová-Martáková a iní). Povesti zo života detí (napr. M. Haľamová, J. Šrámková, M. Jančová). Rozprávky, bájky a poviedky o prírode a zvieratkách (napr. R. Móric, Ezopove bájky, V. Bednár)

PROCES

Počas celého roka sa venuje starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov. Do učiva sa zaraďujú lexikálno-sémantické a štylistické cvičenia. Literatúra odporúčaná na čítanie v 5.ročníku ukazuje krásu sveta, prírody a ľudí. V slovenských rozprávkach sa žiaci oboznamujú s typom národného rozprávkového hrdinu, čítaním moderných rozprávok o zvieratkách si rozvíjajú vzťah k prírode, pri čítaní poviedok o deťoch získavajú poznatky o živote detí v minulosti a v súčasnosti. Pri čítaní poviedok zo súčasnosti poznávajú vzťahy k rodine, v detskom a školskom kolektíve a prebúdajú sa ich city priateľstva k osobám vo svojom okolí, k deťom vo všetkých krajinách a k dospelým ľuďom na celom svete

9. ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Dopĺňame výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

- Žijeme a vzdelávame sa v dvojjazyčnom prostredí, kde prevláda maďarský jazyk, preto je dôležité venovať väčšiu pozornosť výučbe slovenského jazyka.
- Tiež venujeme viac času čítaniu s porozumením, aby žiaci rozumeli textu jednak čítaním a jednak reprodukcii prečítaného textu v jazyku slovenskom.

CIELE

- Docvičovať a utvrdzovať zručnosť správne písať „i“ a „y“ po mäkkých, tvrdých a obojakých spoluhláskach a vo vybraných slovách,
- precvičiť si pravopis podstatných a prídavných mien,
- upevniť si pravopis slovíes, najmä v minulom čase a v rozkazovacom spôsobe,
- osvojiť si ústne a písomné vykanie,
- učiť sa vyplňať úradné tlačivá,
- cvičiť sa v kompozícii a štylizácii,
- osvojiť si ústne i písomné formy spoločenského styku.

OBSAH JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Zvuková, významová, tvarová rovina jazyka a pravopis Predložky Písanie predložiek. Predložky a pádové otázky. Podstatné mená Určovanie podstatných mien. Pravopis životných podstatných mien mužského rodu. Pravopis neživotných podstatných mien mužského rodu. Pravopis podstatných mien ženského rodu. Pravopis podstatných mien stredného rodu. Prídavné mená Stupňovanie prídavných mien. Pravopis vlastnostných prídavných mien. Privlastňovacie prídavné mená. Zámená Používanie osobných zámen. Písanie osobných zámen, tykanie, vykanie. Slovesá Slovesá v prítomnom, minulom a budúcom čase. Číslovky Základné číslovky a radové číslovky. Skladba Jednoduchá veta a zložená veta.

KOMUNIKÁCIA A SLOH

Štylizácia a kompozícia: Zostavenie jednoduchej osnovy jazykového prejavu. 42 Výcvik v súvislých jazykových prejavoch: Rozprávanie Ústne alebo písomné rozprávanie podľa vopred pripravenej osnovy, podľa prečítaného textu, podľa série obrázkov. Opis Opis (ústne i písomne) osoby, predmetu, pracovného postupu. Formy spoločenského styku Oslovenie, pozdrav, požiadanie, poďakovanie, ospravedlnenie sa, privítanie návštevy a rozlúčenie sa, požiadanie o informáciu, podanie informácie, telefonický rozhovor, pozdrav, blahoželanie, prejavenie sústrasti, list. Praktické písomnosti Podací lístok, poštová poukážka, poštová sprievodka na balík, žiadanka, dotazník, prihláška na pobyt, životopis, oznámenie, pozvánka, objednávka a iné.

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Technika čítania Výcvik čítania a ústneho vyjadrovania. Upevňovanie čitateľských zručností na primerane náročných náučných a umeleckých textoch, orientácia v prečítanom texte a reprodukovanie jeho obsahu. Literárna výchova Vzbudzovanie záujmu o mimoškolské čítanie kníh, časopisov, novín, o sledovanie vhodných programov rozhlasu a televízie, podľa miestnych možností aj o návštevy divadelných a filmových predstavení. Vyjadrovanie vlastných citových zážitkov zrozumiteľným spôsobom. Odporúčaná literatúra: Poézia: napr. výber z poézie M. Rúfusa, V. Reisela, J. Navrátila, J. Bottu, S. Chalúpku, J. Kostru, A. Plávku, J. Smreka, a iných. Poviedky a romány zo života detí: napr. E. Kästner: Lujza a Lotka; M. Jančová: Prvá láska; J. Tužinský: Straka nekradne; Max von der Grün: Krokodíli z

predmestia; N. Tánska: S dievčiskom sa nehráme; B. Němcová: Babička; H. Zelinová: Jakubko; A. Reiner: Dedko, babka a ja; a iných. Dobrodružné poviedky a romány: napr. R. Móric: Rozprávky z lesa, Volanie divočiny; D. Defoe: Robinson Crusoe; E. Kästner: Emil a detektívi; Dan Clark: Slepacia polievka pre dušu; a iných. Bájne, balady, povesti a historická próza: napr. od autorov S. Chalupku, J. Bottu, J. Poliaka, M. J. Husku, M. Ďuričkovej, M. Ferku, R. Morica, J. Štiavnického a iných. Náučná literatúra: napr. od autorov M. Labudu, M. Šurinovej, L. Švihrana, J. Galatu, E. Majzlanovej, B. Škárku, I. Čajdu, A. Lanngleya, S. Parkera a iných. Divadlo, rozhlas, film a televízia v živote človeka: oboznámenie žiakov s dramatickými dielami slovenských a zahraničných autorov. 43

PROCES

Z hľadiska jazykového prejavu si žiaci precvičujú správanie sa v praktických životných situáciách, napríklad na pošte, v reštaurácii, v obchode, na návšteve, u lekára, v cudzom meste, v holičstve a kaderníctve. Učia sa napísať oznam, jednoduchú správu, SMS správu. Ústne i písomne si precvičujú opis predmetu a pracovného postupu, upevňujú formy spoločenského styku. Prečítaný text reprodukovujú podľa otázok učiteľa a podľa osnovy. Pri výbere ukážok z literárnych diel učiteľ oboznamuje žiakov aj s dielami súčasných mladých autorov

MATEMATIKA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Poňatie vyučovania matematiky žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je v súlade s poňatím vyučovania matematiky žiakov na bežnej základnej škole.

Vyučovanie matematiky sa snaží všetkým žiakom, spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni, poskytnúť adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života a aj budúceho pracovného pomeru.

Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka, systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Pri opakovaní a upevňovaní učiva sa žiaci učia využívať svoje matematické poznatky pri riešení problémov praxe predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh, ktorých námety zodpovedajú skúsenostiam a úrovni poznania žiakov špeciálnej základnej školy i pri riešení rôznych problémov v ostatných vyučovacích predmetoch. Spojeniu vyučovania matematiky s praxou prispieva i to, že sa žiaci naučia používať rôzne pomôcky umožňujúce geometrické konštrukcie.

Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štruktúrovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s mentálnym postihnutím.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka.

4. ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Dopĺňame výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

- Žiak potrebuje viac času na opakovanie učiva 3. ročníka, na pochopenie, vytvorenie predstáv, precvičovanie a upevnenie učiva 4. ročníka.
- Opakovať a prehĺbiť učivo z 3. ročníka,
- vedieť sčítať prirodzené čísla v obore do 100,
- vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy,
- osvojiť si násobenie a delenie v obore do 30,
- vedieť rysovať a označiť priamku, vyznačiť body ležiace a neležiace na priamke, – vedieť merať dĺžku úsečky.

OBSAH

ARITMETIKA

Numerácia v obore do 100

Určovanie počtu predmetov počítaním po desiatich.

Čítanie a písanie číslíc.

Určovanie rádu čísel jednotky, desiatky, stovky.

Usporiadanie čísel, porovnávanie čísel, zápis pomocou znakov =, <, >, číselná os. Riešenie jednoduchých nerovnic typu $a < 75$ postupným dosadzovaním.

Riešenie jednoduchých slovných úloh na porovnávanie čísel.

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100 bez prechodu cez základ

Sčítanie a odčítanie násobkov čísla 10. Príklady typu:

$$30 + 40 = 70$$

$$30$$

$$70$$

$$70 - 40 = 30$$

$$\underline{40}$$

$$- \underline{40}$$

Pričítanie jednociferného čísla k číslu, ktoré je násobkom čísla 10.

$$\begin{array}{r} \text{Príklady typu: } 30 + 7 \\ 30 \\ \underline{7} \end{array}$$

Odčítanie jednociferného čísla, od dvojciferného tak, aby rozdiel bol násobkom čísla 10.

$$\begin{array}{r} \text{Príklady typu: } 37 - 7 \\ 37 \\ \underline{-7} \end{array}$$

Sčítanie dvojciferných a jednociferných čísel bez prechodu cez základ.

$$\begin{array}{r} \text{Príklady typu: } 34 + 5 \\ 34 \\ \underline{+5} \end{array}$$

Odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného čísla bez prechodu cez základ.

$$\begin{array}{r} \text{Príklady typu: } 37 - 4 \\ 37 \\ \underline{-4} \\ 4 \end{array}$$

Písomné sčítanie a odčítanie.

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100 s prechodom cez základ

Odčítanie jednociferného čísla od násobkov desiatich.

$$\begin{array}{r} \text{Príklady typu: } 40 - 6 \\ 40 \\ \underline{-6} \end{array}$$

Sčítanie a odčítanie jednociferného a dvojciferného čísla s prechodom cez základ.

$$\begin{array}{r} \text{Príklady typu: } 46 + 7 \\ 46 \\ \underline{+7} \end{array}$$

Odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného čísla s prechodom cez základ. Príklady typu:

$$\begin{array}{r} 53 - 7 \\ 53 \\ \underline{-7} \end{array}$$

Sčítanie a odčítanie čísel, ktoré sú násobkom desiatich. Príklady typu:
 $36 + 50$ 36 $86 - 50$ $\underline{50}$ $\underline{-50}$

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Násobenie a delenie v obore do 30

Násobenie čísla 0 a 1.

Riešenie jednoduchých slovných úloh na násobenie.

Delenie - názorné objasnenie podstaty delenia, znak : (deleno).

Delenie podľa obsahu a na časti.

Príklady na delenie.

Riešenie jednoduchých slovných úloh na delenie.

Násobenie a delenie tromi – pamäťový nácvik.

Precvičovanie a upevňovanie násobenia a delenia v obore násobiliek do 30. Riešenie jednoduchých slovných úloh.

GEOMETRIA

Priamka

Rysovanie a označovanie priamok.

Vyznačovanie bodov ležiacich a neležiacich na priamke.

Rôznobežky.

Vyznačovanie úsečiek na priamke.

Meranie dĺžky úsečky

Jednotka dĺžky – cm. Meradlo s centimetrovou stupnicou. Meranie dĺžky úsečky.

PROCES

Geometrické učivo je v pracovných zošitoch spracované v dvoch kapitolách. Pri vyučovaní odporúčame geometriu zaraďovať pravidelne ako časť vyučovacej hodiny. Často zaraďujeme orientáciu žiakov v číselnom rade do 100 na číselnej osi. Precvičujeme vzťahy pred - za, hneď pred – hneď za. Spájame teoretické vedomosti s praktickými činnosťami. Matematické poznatky sa vytvárajú na základe manipulácie s konkrétnymi predmetmi, ktoré sa nachádzajú v triede i v okolí školy.

5.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Dopĺňame výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

Zvýšená dotácia o jednu hodinu na podporu precvičovania jednoduchých početných operácií a ich využitie v praxi.

V rámci riešenia slovných úloh rozvíjať schopnosť čítania s porozumením.

CIELE

- Opakovať a prehĺbiť učivo z predchádzajúcich ročníkov,
- vedieť sčítavať a odčítavať prirodzené čísla písomne, v obore do 100,
- riešiť slovné úlohy,
- osvojiť si numeráciu prirodzených čísel v obore do 1000,
- vedieť sčítavať a odčítavať prirodzené čísla v obore do 1000 spamäti a písomne,
- osvojiť si násobenie a delenie v obore násobiliek do 60,

- vedieť merať a rýsovať úsečky danej dĺžky,
- vedieť používať jednotky dĺžky: m, dm, cm,
- pracovať s kružidlom.

OBSAH

ARITMETIKA

Sčítovanie a odčítovanie prirodzených čísel písomne v obore do 100 1. Sčítovanie a odčítovanie dvojciferných čísel bez prechodu cez základ. Príklady typu: 34 57 23 -34 --- --- Sčítovanie a odčítovanie dvojciferných čísel s prechodom cez základ. Príklady typu: 47 82 35 - 35 --- --- 2. Riešenie slovných úloh. Nový typ: o n viac, o n menej. Prirodzené čísla v obore do 1000 Počítanie po stovkách, desiatkach, jednotkách, násobky čísel 10, 100. Čítanie a písanie číslíc. Rád čísel tisícky, stovky, desiatky, jednotky. Usporiadanie čísel, číselná os. Porovnávanie čísel, zápis pomocou znakov =, . Riešenie jednoduchých nerovnic postupným dosadzovaním. Riešenie jednoduchých slovných úloh na porovnávanie čísel. Sčítovanie a odčítovanie prirodzených čísel do 1000 spamäti a písomne 1. Sčítovanie a odčítovanie násobkov 100. Príklady typu: 300 + 400, 700 – 400. 2. Príčítovanie jednociferných a dvojciferných čísel k násobkom 100. Príklady typu: 300 + 4, 300 + 34. 3. Odčítovanie jednociferných a dvojciferných čísel od násobkov 100. Príklady typu: 304 – 4, 334 – 34. 4. Ostatné príklady sčítovania a odčítovania v obore do 1000 bez prechodu cez základ. 63 Príklady typu: 532 + 4, 648 – 40. 5. Precvičovanie a upevňovanie sčítovania a odčítovania v obore do 1000. Vzťah: o „n“ viac, o „n“ menej, Riešenie slovných úloh. Násobenie a delenie v obore násobiliek 1. Opakovanie a prehĺbenie násobenia a delenia v obore násobiliek do 30. 2. Násobenie a delenie v obore násobiliek do 60. Tvorenie a zápis príkladov násobenia a delenia v obore násobiliek do 60. Násobilka číslom 4, 5, 6 – pamäťový nácvik.

GEOMETRIA

Dĺžka úsečky 1. Jednotka dĺžky, meradlo, dĺžka úsečky. 2. Jednotka dĺžky dm, m. - jednotka dĺžky – dm, - meradlo s decimetrovou stupnicou, - jednotka dĺžky – m, - meradlo s metrovou stupnicou, - premieňanie jednotiek (m – dm, m – cm, dm – cm). 3. Meranie dĺžky úsečky, rýsovanie úsečky danej dĺžky, - meranie dĺžky úsečky s presnosťou na cm, dm, - rýsovanie úsečiek danej dĺžky, - vytyčovanie úsečky v teréne a meranie dĺžky úsečky v m. 4. Súčet dĺžok úsečiek – numericky. Rozdiel dĺžok úsečiek – numericky. 5. Práca s kružidlom. Rýsovanie kružnice (stred, polomer).

9.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Doplňame výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

Zvýšená dotácia o jednu hodinu na podporu precvičovania učiva. Riešenie početných operácií a jednoduchých kontextových úlohách z reálneho života vedieť využiť v praxi. Zvyšovanie schopnosti analýzy a syntézy jednotlivých problémových úloh.

CIELE

- Utvrdiť algoritmus písomného delenia jednociferným deliteľom so zvyškom,
- utvrdiť algoritmus písomného delenia dvojciferným deliteľom písomne alebo pomocou kalkulačky,
- vedieť využívať spôsoby kontroly správnosti výpočtu súčtu alebo rozdielu,
- vedieť vypočítať 1 %, rozlíšiť, pomenovať a vypočítať základ, počet percent a hodnotu príslušnú k počtu percent,
- pochopiť význam pojmu objem,
- poznať používané jednotky objemu a vedieť ich navzájom premieňať,
- osvojiť si postup výpočtu objemu kvádra a kocky,
- poznať sieť kvádra a kocky, rozvíjať priestorovú predstavivosť žiakov,
- naučiť žiakov získané vedomosti aplikovať v praxi.

OBSAH ARITMETIKA

Opakovanie a prehĺbenie učiva z 8.ročníka Písomné násobenie prirodzených čísel číslami 1 až 99. Písomné delenie prirodzených čísel jednocifernými deliteľmi aj pomocou kalkulačky. Písomné delenie prirodzených čísel dvojcifernými deliteľmi pomocou kalkulačky. Zlomky. Desatinné čísla: čítanie, odčítanie, násobenie a delenie desatinných čísel. Percento Pojem percento, čítanie a písanie percent. Pojem celok, základ, 100 %. Výpočet percentovej časti, celku, počtu percent aj s využitím kalkulačky. Riešenie jednoduchých slovných úloh z praxe. Istina, úrok, úroková miera Istina, úrok, úroková miera, daň z úroku – informatívne. Osobný – bežný účet Osobný – bežný účet, jeho význam a použitie. Platobná karta. Prehĺbenie poznatkov z matematiky so zameraním na prax a profesionálnu prípravu Riešenie slovných úloh a príkladov z praxe.

GEOMETRIA

Opakovanie a prehĺbenie učiva z 8.ročníka Uhly. Obvody a obsahy rovinných obrazcov. Geometrické telesá všeobecne Kocka, sieť a povrch kocky. Kváder, sieť a povrch kvádra. Objemy telies všeobecne 71 Jednotky objemu. Objem kocky a kvádra. Riešenie úloh z praxe.

PROCES

V prvom polroku sa venujeme utvrdeniu učiva osvojovaného v ôsmom ročníku. Na získanie početných návykov využívame aktivizujúce vyučovacie metódy. Na zvládnutie numerických zručností žiakov využívame kalkulačky a osobné počítače, hlavne v samostatnej práci, práci vo dvojiciach, pri kontrole výsledkov svojej práce i práce spolužiakov. Rozvíjame vedomosti žiakov z geometrických výpočtov. Dôraz kladieme na úlohy z praxe a na použitie jednotiek medzinárodnej sústavy. V druhom polroku sa zameriavame najmä na aplikáciu poznatkov v praktickom živote a v súvislosti s profesionálnou prípravou.

VLASTIVEDA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vlastiveda je integrovaný vyučovací predmet v 4. až 6. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. Prostredníctvom tohto vyučovacieho predmetu žiaci získavajú základné poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov. Nadväzuje na poznatky o prírode a spoločnosti, ktoré žiaci získali vo vecnom učive v (prípravnom), 1. až 3. ročníku., a utvára základy pre vyučovanie spoločensko-vedných a prírodovedných predmetov. Cieľom vyučovacieho predmetu vlastiveda je u žiakov vytvárať vzťah k miestu, kde žijú. Vedie ich k úcte k dospelým, priateľskému vzťahu k spolužiakom. Vychováva ich k ochrane životného prostredia. Obsah vyučovacieho predmetu vychádza z miestneho prírodného prostredia a prežívanej sociálnej skutočnosti. Na základe pozorovania, získajú žiaci základné poznatky o živej a neživej prírode, z prostredia miestnej krajiny. Na základe bezprostredného poznania miestnej krajiny si žiaci osvojujú základné poznatky o Slovenskej republike. Dôležitou súčasťou vyučovania vlastivedy sú vychádzky a exkurzie, pri ktorých žiaci získavajú konkrétne poznatky o predmetoch, javoch a živočíchoch v ich prirodzenom prostredí. Sviatky, pamätné dni a významné výročia žiakom pripomínáme priebežne. Využívame predovšetkým miestne a regionálne kultúrne podujatia a slávnosti.

4. ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Doplníme výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

- Žiak potrebuje viac času na upevnenie vedomostí a na priestorovú orientáciu.

CIELE

- Vedieť sa orientovať v školskej budove,
- oboznámiť sa so školským poriadkom,
- upevňovať si návyky pri príprave na vyučovanie,
- vedieť sa orientovať v príbuzenských vzťahoch v rodine a v najbližšom príbuzenstve,
- oboznámiť sa s deľbou práce v domácnosti,
- poznávať miestnu obec a okolitú krajinu,
- poznať charakteristické prejavy počasia v jednotlivých ročných obdobiach.

OBSAH

Škola a život v škole: škola, orientácia v školskej budove. Správanie a povinnosti žiakov v škole, školský poriadok, vnútorný poriadok školy. Naša trieda, triedny kolektív. Služby v triede, príprava na vyučovanie.

Rodina, príbuzenské vzťahy: rodičia, deti, súrodenci, prarodičia, vnuk, vnučka, teta, strýc, bratranec, sesternica. Členovia rodiny. Príbuzný – známy.

Orientácia vo veku osôb: starý – mladý, starší – mladší.

Deľba práce v domácnosti: starostlivosť o estetické prostredie domova. Dátum narodenia, menín.

Príroda v jeseni: charakteristické prejavy počasia a prírody v jeseni. Odlietanie vtákov, kalendár prírody. Jeseň v záhrade a v sade. Zber zeleniny – poznanie a vymenovanie jednotlivých druhov zeleniny, pre ktorú časť sa pestujú, význam zeleniny pre zdravie. Zber ovocia – poznať jablňu, hrušku, slivku, čerešňu. Využitie ovocia a jeho význam pre zdravie. Uskladnenie ovocia a zeleniny na zimu. Konzervovanie - zaváraním, nakladaním a zmrazovaním. Poznávanie a pomenovanie 3 - 4 jesenných kvetov (podľa miestnych podmienok). Jesenné práce v záhrade, na poli. Zber poľnohospodárskych plodín – zemiakov, cukrovej a kŕmnej repy, kukurice. Spôsob zberu plodín.

Domov, obec: poznávanie miestnej obce a okolitej krajiny. Informácie o obci, sídlo školy, bydliska, názov, poloha v krajine. Pozorovanie prírodných javov a procesov v miestnej krajine. Vodné toky, mosty, umelé nádrže. Poznávanie názvov blízkych obcí, mesta, dopravné spojenie medzi nimi a miestnou obcou. Oboznámenie sa s činnosťou zdravotníckeho zariadenia, lekárne, pošty, polície a požiarneho útvaru.

Doprava: základné pravidlá pre chodcov, základné dopravné značky pre chodcov a cyklistov. Prechádzanie vozovky, bezpečné správanie sa chodcov v cestnej premávke.

Služby obyvateľstvu v obci: významné objekty v miestnej krajine.

Príroda v zime: charakteristické prejavy počasia a prírody v zime. Zmeny v porovnaní s jeseňou. Pozorovanie vody, ľadu, snehu v mraze a v teplej miestnosti. Rastliny v zime. Poznanie najmenej 2 izbových rastlín a ich ošetrovanie. Listnaté a ihličnaté stromy v zime. Voľne žijúce zvieratá v zime, zimný spánok, starostlivosť o vtáky a lesné zvieratá. Zimné športy. Bezpečnosť pri zimných športoch.

Orientácia v čase: kalendárny rok, školský rok (vedieť, kedy začínajú). Názvy dní v týždni, názvy mesiacov, názvy ročných období. Časti dňa. Činnosť žiakov v jednotlivých častiach dňa. Celé hodiny, polhodiny.

Príroda a činnosť človeka: živá a neživá príroda. Prírodniny. Rastliny, živočíchy, človek. Vplyv človeka na prírodu. Živá príroda

Človek: hlavné vonkajšie časti tela (určovanie a pomenovanie). Hlavné časti tváre (určovanie a pomenovanie). Vnútorne orgány - mozog, srdce, pľúca, žalúdok. Starostlivosť o zdravie, hygiena, správny režim dňa. Ochrana pred úrazmi a iným poškodením (chemické látky, fajčenie, alkohol, zlé životné prostredie).

Zvieratá: hlavné časti tela. Hmyz, ryby, vtáci, cicavce. Životné prejavy zvierat (pohyb, prijímanie potravy, starostlivosť o potomstvo). Vzťah človeka k zvieratám. Rastliny Byliny, dreviny (kry, stromy). Časti tela rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod. Význam zelených rastlín. Príroda na jar: charakteristické prejavy počasia a prírody na jar. Porovnanie so zimou. Návrat vtákov, hniezdenie. Jarné práce na poli, v záhrade, v sade. Poznávanie čerešne a jablone podľa kvetu. Ochrancovia ovocných sadov a záhrad (včely, osy, vtáky). Škodcovia (chrústy, húsenice). 119 Poznávanie jarných kvetov podľa miestnych podmienok.

Príroda v lete: charakteristické prejavy počasia a prírody v lete. Poznávanie druhov obilia. Žatva. Význam obilia. Lesné plody, ich zber, využitie. Lesné ovocie. Poznávanie niektorých záhradných a lúčnych kvetov. Letné športy. Správanie pri vode, v lese z hľadiska bezpečnosti počas prázdnin.

Ochrana prírody: chránené oblasti, ich význam.

PROCES

Na základe poznávania miestnej krajiny sa žiaci učia pozorovať a popisovať okolitú krajinu, oboznamujú sa s jej prírodnými podmienkami. Poznávajú činnosť podnikov, obchodnej siete a služieb. V cestnej premávke spoznávajú osvojené základné dopravné značky. Učia sa privolať prvú pomoc. Vyučovanie vlastivedy má byť založené na pozorovaní, nepreťažujeme žiakov množstvom faktov.

5.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Doplníme výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

- Žiak potrebuje viac času na upevnenie vedomostí a na orientáciu na mape.

CIELE

- Orientovať sa v príbuzenských vzťahoch v rodine,
- orientovať sa v príbuzenských vzťahoch v najbližšom príbuzenstve,
- orientovať sa vo veku osôb,
- starať sa primeraným spôsobom o domácnosť,
- orientovať sa na mape v miestnej krajine,
- vedieť najdôležitejšie údaje o obci v ktorej žiak žije,
- oboznámiť sa so životom ľudí v dávnej minulosti,
- získať základné poznatky o živej a neživej prírode.

OBSAH

Život v rodine Vzťahy v rodine. Deľba práce. Rodičia a deti. Úcta k starobe. Povinnosti a práva členov rodiny. Rodisko a bydlisko. Vybavenie domácnosti – jednoduché stroje a prístroje v domácnosti, používanie výťahu, plynového variča, telefónu, elektrických spotrebičov, – bezpečnosť v domácnosti, možnosti vzniku a šírenia požiaru, predchádzanie požiaru, nebezpečenstvo požiaru v byte, v budove, privolanie požiarnikov. Orientácia na mape a v regióne Orientácia v obci – ulice, ich názvy, križovatky, význam orientačných tabúľ. Dopravné značky, správanie sa chodcov, automobilistov, cyklistov na ceste, spôsoby riadenia križovatky, pravidlá cestnej premávky pre cyklistov. Poznávanie obce a okolitej krajiny, dominantné prvky obce, pamätihodnosti, významné objekty, inštitúcie a zariadenia - obchod, služby, správne inštitúcie, zdravotnícke zariadenia, stanica polície, požiarny útvar, kultúrne a športové zariadenia. Charakteristika miestnej krajiny na základe pozorovania. Jednoduchý opis krajiny – nížina, vrchovina, pohorie. Krajina – mestská, vidiecka, zalesnená, nezalesnená, poľnohospodárska, priemyselná. Chránené krajinné oblasti najbližšieho regiónu. Priemysel a poľnohospodárstvo v regióne. Dopravné spojenie v regióne – cesty, železnice, vodné cesty, letiská. Orientácia na mape Mapa – farby na mape, značky, turistická mapa, automapa. Orientácia na mape regiónu. Určovanie hlavných svetových strán (podľa slnka, kompasu). Slovenská republika Mapa SR. Poloha. 121 Hlavné mesto – Bratislava. Hranice štátu. Susedné štáty – ukázať a vymenovať podľa mapy. Naše mesto, obec na mape, poloha.

Život ľudí v dávnej minulosti Život ľudí v najstaršej minulosti, spôsob ich života. Zberači a lovci, lovci mamutov, prví roľníci. Živá príroda Hlavné znaky života. Rozdelenie živej prírody: živočíchy a rastliny. Živočíchy Cicavce – životné prostredie cicavcov, charakteristické znaky; hlavní predstavitelia: mačka, tur, ostatní predstavitelia: pes, myš, srna, význam a ochrana cicavcov. Vtáky – životné prostredie vtákov, charakteristické znaky; hlavný predstaviteľ: holub, ostatní predstavitelia: hus, kura, lastovička, sova, význam a ochrana vtákov. Plazy – životné prostredie plazov, charakteristické znaky; hlavní predstavitelia: jašterica, vretenica, ostatní predstavitelia: užovka, význam a ochrana plazov. Obojživelníky – životné prostredie obojživelníkov, charakteristické znaky; hlavní predstavitelia: žaba, skokan zelený, ostatní predstavitelia: ropucha, rosnička, význam a ochrana obojživelníkov. Ryby – životné prostredie rýb, charakteristické znaky; hlavný predstaviteľ: kapor, ostatní predstavitelia: štika, sardinka; význam a ochrana rýb. Rastliny

Spoločné znaky rastlín a živočíchov. Charakteristické znaky rastlín. Rozdelenie rastlín – dreviny, byliny. Dreviny: strom, ker; ihličnaté stromy – smrek; listnaté stromy – dub, čerešňa; ker – ríbezľa. Byliny: púpava, pšenica, zemiak, pelargónia. Význam a ochrana rastlín. Neživá príroda Vzduch, voda, nerasty, horniny. Voda V prírode a v živote človeka – kolobeh vody v prírode, povrchová a spodná voda, ochrana vôd, úprava vody a jej čistenie, minerálna voda a kúpele. Vzduch Význam vzduchu pre život, prúdenie vzduchu, znečisťovanie vzduchu. Pôda Význam pôdy, typy pôd. Starostlivosť o pôdu - kyprenie, hnojenie, zavlažovanie, odvodňovanie, vplyv vonkajších činiteľov na pôdu, ochrana pôd.

PRACOVNÉ VYUČOVANIE

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, ktorý od najnižšieho ročníka systematicky ovplyvňuje rozvoj ich motoriky vytváraním pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne. Žiaci v tomto predmete získavajú vedomosti z rôznych pracovných činností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov. Pracovné vyučovanie vytvára u žiakov kladný vzťah k práci, plní základnú prípravu pre budúce povolanie, ale aj pre potrebu praktického života v rodine a spoločnosti. V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov. V pracovnom vyučovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznávať druhy materiálov, ich vlastnosti, poznávať konštrukciu a funkciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vzťahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie a technická pripravenosť. Pracovné vyučovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po činnosti, zameranie práce na užitočný výsledok vzbudzuje ich iniciatívu a pozitívny vzťah k práci, pestuje zmysel pre poriadok, cit pre krásu a vhodnosť materiálu, nástrojov a spôsobov práce. Pri práci si žiaci osvojujú kultúrne návyky. Systematicky poznávajú hlavné prvky organizácie, hygieny a bezpečnosti pri práci. Učia sa pracovať disciplinovane, starostlivo, hospodárne zaobchádzať s materiálom a nástrojmi. Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov - spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou. Pracovné zaťaženie musí byť primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo. Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov. Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie. Nevyhnutným doplnkom dielne je príručná lekárnica. V pestovateľských prácach sa na školskom pozemku

(záhrade) určí pre jednotlivé pracovné skupiny dostatočná plocha s prihliadnutím na vek a možnosti žiakov a na technickú vybavenosť školy. Na pestovateľské práce možno využiť aj kútik prírody v každej učebni. Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce; ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy. 157 Nevyhnutnou súčasťou pracovného vyučovania sú exkurzie, ktoré umožňujú žiakom už od najnižších ročníkov poznávať prácu dospelých na rozličných pracoviskách a posilňovať spojenie pracovného vyučovania so životom. Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote. V zložke sebaobslužné činnosti žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania. Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál. V zložke práce v dielni si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. V zložke pestovateľské práce sa žiaci učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny. Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy tak, aby bola zachovaná časová dotácia predmetu pracovné vyučovanie podľa učebného plánu. Počet hodín pre jednotlivé zložky pracovného vyučovania si škola upravuje podľa podmienok školy a regionálnych možností. Od 5. ročníka sa pracovné vyučovanie spravidla delí podľa pohlavia. Odporúčame pre dievčatá vyšší počet hodín praktických činností v zložke práce v domácnosti a pre chlapcov vyšší počet hodín praktických činností v zložke práce v dielni. Počet hodín praktických činností v zložke pestovateľské práce je rovnaký u oboch pohlaví

9. ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Doplňame výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

- Rozvoj motoriky u žiačky
- Vytváranie a posilnenie pracovných schopností

CIELE

- Upevniť a prehľbovať získané zručnosti a vedomosti o základných druhoch dreva,
- vedieť pracovať s profilovým materiálom,
- zdokonaľiť sa v pracovných zručnostiach s plastmi,
- naučiť sa pracovať s kuchárskou knihou a receptom,
- vedieť pripraviť jedlá z ovocia a zeleniny,
- naučiť žiakov racionálne používať mechanizačné prostriedky v domácnosti, poznať zásady bezpečnej práce a ich bežnej údržby,
- oboznámiť sa so základmi starostlivosti o dieťa, chorých a starých ľudí.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Osobná hygiena Intímna hygiena . Hygiena domácnosti Zariadenie bytu, výber bytových doplnkov, starostlivosť a spôsoby ich ošetrovania. Veľké upratovanie, tepovanie kobercov. Čistiace prostriedky. Bezpečné zaobchádzanie s modernými prístrojmi v domácnosti. Ustlanie postele, prevliekanie posteľnej bielizne. Údržba odevu a bielizne: spôsoby prania, čistenie škvŕn. Žehlenie, regulácia tepla v žehličke. Práce v dielni

Práce s drevom

Zdokonaľovanie sa v ručnom obrábaní dreva a povrchovej úprave. Spájanie dreva kolíčkami. Práca podľa technického výkresu. Rezanie lupienkovou pilou. Príklady výrobkov: stojan na časopisy, debničky na kvety a iné. Práce s kovom Práca s profilovým materiálom – rezanie, sekание, vŕtanie, pilovanie. Príklady výrobkov: kladivko, uholník a iné. Práce s plastmi Zdokonaľovanie pracovných činností s organickým sklom a novoduro. Príklady výrobkov: maliarska paleta, polička, puzdro a iné.

Údržbárske práce

Praktické činnosti podľa potreby pri údržbe školského nábytku, záhradného náradia a školského areálu. Práce s rozličným materiálom Náplň určí vyučujúci.

Práce v domácnosti

Príprava pokrmov Príprava jedál podľa kuchárskej knihy, príprava receptov. Rôzne spôsoby spracovania zeleniny a ovocia a zachovanie vitamínov. Konzervovanie ovocia a zeleniny, príprava kompótov a lekvárov. Príprava cukrárenských výrobkov. Praktické využitie moderného technického vybavenia kuchyne pri príprave pokrmov. 180 Šitie Odievanie a móda: voľba materiálu, strihu, kombinácia farieb, odievanie pri rôznych príležitostiach. Práca s textilom. Zdokonaľovanie sa v šití všetkých ručných stehov. Vyšívanie gombíkovej dierky. Zhotovenie pútka obnítovaním z látky. Práca so strihom. Strojové šitie: šitie do kruhu, štepovanie, začisťovanie látky. Žehlenie zložitých tvarov. Príklady výrobkov: jednoduchá blúzka, kruhové prestieranie a iné. Pletenie Zdokonaľovanie techniky pletenia. Výrobok podľa vlastného výberu. Háčkovanie Zdokonaľovanie techniky háčkovania. Výrobok podľa vlastného výberu. Starostlivosť o dieťa Informácie o narodení dieťaťa. Detská výbava. Prebaľovanie dojčiat, príprava mlieka a ďalších pokrmov pre dieťa. Hygiena matky. Starostlivosť o chorých a starých ľudí Oboznámenie sa s hygienickou starostlivosťou o chorých a starých ľudí, s rôznymi spôsobmi merania telesnej teploty, s príkladami obkladov,

s používaním liekov, so základnými lekárskymi vyšetreniami (röntgenové, sonografické, moču, krvi a iné).

Pestovateľské práce

Obsah učiva prispôsobíme úrovni žiakov, regionálnym a materiálnym podmienkam školy. Význam pestovania zeleniny pre zdravie človeka. Pestovanie základných druhov zeleniny. Zúžitkovanie odpadu kompostovaním. Biologická ochrana pestovaných plodín.

Základy technického kreslenia

Učivo základov technického kreslenia aplikujeme v súlade s konkrétnym výrobkom, na ktorom žiaci pracujú. Osová súmernosť - využívanie osovej súmernosti v praxi (dekoratívna a ľudová tvorba) - znázorňovanie s využitím osovej súmernosti. Zhotovovanie technických náčrtov výrobkov. Rysovanie jednoduchých technických výkresov, praktické využitie.

PROCES

V tomto ročníku sa zameriame na upevnenie zručností z predchádzajúcich ročníkov. Vedeť žiakov ku skvalitňovaniu práce. Praktickú činnosť zameriavame na profesijnú prípravu. Jednoduchý technický výkres žiaci zhotovujú len ku konkrétnemu výrobku. Pri príprave pokrmov poučíme žiakov o význame sacharidov pre ľudský organizmus, o dôsledkoch nadmernej konzumácie rafinovaných cukrov a sladkostí. Vedeť ich k získaniu praktických skúseností pri príprave pohostenia. V rámci exkurzií podľa miestnych možností žiaci spoznávajú tradičné technológie používané v ľudových remeslách daného regiónu, výrobky ľudových remesiel a spracovanie tradičného materiálu. 181 V rámci pestovateľských prác žiaci rozlišujú osivo a sadivo, poznajú ich kvalitatívne vlastnosti rozhodujúce pre rozmnožovanie a úrodu, rozpoznávajú vegetatívne časti rastlín vhodné na rozmnožovanie. Dbáme na to, aby žiaci poznali a rešpektovali požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej pracovnej činnosti. Na hodinách je možné využívať aj iné techniky (napríklad: viazanie - macramé, frivolitkové čipky, šitá čipka, flanderská čipka, gatra, cigánske tkanice, batika, sieťovanie, krosienkovanie, tapiséria, tkanie, pletenie na stroji, aplikácia, intarzia, sutašky, reliéf, kovotepectvo, keramika, drevorezba)

4.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

5.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

HUDOBNÁ VÝCHOVA

4.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

5.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

9.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

4.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

5.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

9.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia. Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života. Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov. Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka. Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

4. ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Dopĺňame výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

- Upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom ročníku,
- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk, uchopenie a pustenie predmetu,
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu,
- rozvíjať percepciu,
- rozvíjať lateralitu,
- rozvíjať priestorovú orientáciu,
- napomáhať rozvíjať grafomotorické zručnosti.

CIELE

- Spresňovať, rozvíjať a obohacovať získané poznatky a výtvarné zručnosti,
- pestovať vkus a zmysel pre farebnosť,

- učiť sa správne komponovať a zobrazovať priestor,
- učiť sa správne vidieť a odpozorovaný tvar nakresliť.

OBSAH

Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Pri voľbe námetov vychádzame zo sveta blízkeho deťom, z ich priamych zážitkov a skúseností - z vychádzok, pracovných činností, zo života v rodine, v škole, na ulici, v obchode, dopravnom prostriedku a pod.. Ďalším zdrojom námetov sú ilustrácie filmových, divadelných a literárnych útvarov. Na základe priameho pozorovania predmetov dennej potreby, pozorovania prírodnín vedieme žiakov k zachyteniu reality a k jej výtvarnému stvárneniu. Upozorňujeme na proporcionálne vzťahy jednotlivých častí k celku, šírky k výške a pod. Žiakov učíme využívať kontrast svetlých a tmavých tónov, studených a teplých farieb. Výtvarné techniky: kresba, maľba, kombinované a materiálové techniky - koláž, textilná aplikácia, mozaika. Výtvarné materiály: tuš, rudka, mäkká ceruzka, akvarel, tempera, fixky, farebný papier, časopisy, textil a iné.

Práca s výtvarnými prostriedkami

V kompozíciách vychádzame z osvojených základných poznatkov z predošlého ročníka. Odporúčame realizovať rastlinný, vecný, figuratívny i geometrický dekoratívny motív. Používať šablónu, ktorú učíme zhotovovať samostatne. Využívať pritom zjednodušené štylizované tvary. Dbat' na vhodnú jednoduchú farebnú kombináciu. Opäť uplatňovať kontrast tmavých, svetlých, teplých a studených farieb. Maľba (akvarel), kombinované techniky - modrotlač (odkrývacia technika, vosková rezerva), batika. V priestorovom vytváraní uplatňujeme a doplníme poznatky a výtvarné zručnosti z predošlého ročníka. Modelujeme dvoj a trojrozmerné plastiky jednoduchých štylizovaných tvarov. Námety volíme analogicky s oblasťou - výtvarné osvojovanie skutočnosti. Modelovanie (hlina, sadra, plastelína, modurit), kašírovanie (noviny, papierová buničina, škrob, voda). Plastiky z rôzneho materiálu (látka, farebný papier, kartónové škatuľky, prírodniny, drevo ...). Výtvarné umenie Návštevy výstav výtvarných prác detí, umelcov, ľudových umelcov, remeselníkov, múzeí. Vychádzky zamerané na okolitú architektúru.

5.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

9.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

VOLEJBALOVÁ PRÍPRAVA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Telesná a športová príprava na základných školách prispieva k zdravotne orientovanej zdatnosti, pohybovej výkonnosti, poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu. Prehlbuje individuálne diferencované záujmy žiakov v oblasti telesných cvičení a športu. Talentované deti si môžu zvyšovať svoju športovú výkonnosť, telesnú zdatnosť a ďalšie vlastnosti osobnosti. Športová príprava je zameraná na optimálny rozvoj pohybových predpokladov žiakov na konkrétne športové odvetvie a zvyšovanie ich športovej výkonnosti. Žiaci získajú kompetencie, ktoré súvisia s poznaním a starostlivosťou o vlastné telo, pohybový rozvoj, zdatnosť a zdravie, ktoré určujú kvalitu budúceho života v dospelosti.

5.ROČNÍK

CIEĽ

Cieľom športovej prípravy je vybudovať u detí všestranný pohybový základ . V oblasti výchovnej práce je cieľom prebudiť a upevňovať u detí záujem o šport všeobecne a o volejbal konkrétne. Hlavným cieľom je položiť základy športovej výkonnosti, dosiahnuť technickú, taktickú, všestrannú úroveň zvládnutia herných činnosti jednotlivca. Tieto získané návyky vedieť spojiť do jedného celku a tak vytvoriť pozitívny a trvalý vzťah k volejbalu, k radosti z výkonu.

HERNÁ PRÍPRAVA

Cieľ hernej prípravy

Cieľom hernej prípravy je osvojenie základných loptových zručností a polozenie základov pre zvládnutie techniky základných spôsobov odbíjania lopty vo volejbale.

Obsah hernej prípravy

Všeobecné loptové zručnosti

- Hádzanie chytanie rôznych lôpt na mieste, v pohybe a po pohybe
- Driblovanie, žongľovanie s jednou alebo viacerými loptami rukami, nohami a hlavou

Základné HČJ z basketbalu, hádzanej, futbalu, rugby, fresbee a pohybových hier s loptami

Volejbalové zručnosti

Základy odbíjania obojručne zhora

- priame odbíjanie na mieste pred seba a nad seba

- odbíjanie po pohybe
- odbíjanie do iného smeru

Základy odbíjania obojručne zdola

- priame odbíjanie na mieste pred seba
- odbíjanie po pohybe
- odbíjanie na mieste do iného smeru v osi

Podanie zdola na kratšiu vzdialenosť

Hra, herný systém

Prípravné hry: prehadzovaná, 1:1, 2:2, 3:3 (minivolejbal)

Proces

V špeciálnej hernej príprave prevažujú imitačné cvičenia, prípravné cvičenia zamerané na zvládnutie základov techniky základných spôsobov odbíjania lopty a prípravné hry na malých ihriskách s menším počtom hráčov. Hru v šestkách nepoužívame. Pri nácviku techniky odbíjania dôsledne dbáme od začiatku na správne technické vykonanie.

Požiadavky na žiakov - výkonový štandard

Žiak je schopný primerane veku správne technicky:

- odbíjať obojručne zhora
- odbíjať obojručne zdola
- podávať zdola

Tieto techniky vie adekvátne uplatniť v prípravných hrách.

KONDIČNÁ PRÍPRAVA

Ciele kondičnej prípravy

- Podporiť prirodzený biologický rozvoj, t. j. využiť senzitívne obdobia rozvoja pohybových schopností.
- Zabezpečiť všestranný rozvoj pohybových schopností s hlavným akcentom na rýchlostné, rýchlostno-silové a koordinačné schopnosti.
- Osvojiť si techniky z iných športových odvetví, ktoré budú slúžiť ako prostriedky prípravy.
- Upevniť väzivový, svalový a šľachový aparát zabezpečujúci predovšetkým správne držanie tela. Vyrovnávať prípadné svalové nerovnováhy.
- Položiť základy pre postupné zvyšovanie tréningového zaťaženia.

Obsah kondičnej prípravy

Rýchlostné schopnosti (lokomočná rýchlosť, frekvenčná rýchlosť, rýchlosť jednorazového pohybu, akceleračná rýchlosť)

- pohybové hry na rozvoj rýchlosti
- bežecké štafety

ZÁKLADNÁ ŠKOLA STREDA NAD BODROGOM, ŠKOLSKÁ 2

pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia variant A

- bežecká abeceda
- atletické šprinty
- rýchle prebehy, resp. preskoky švihadiel, gymnastických kruhov a pod.
- nízke, rýchle preskoky švihadiel
- jednoduché formy športových hier - rugby, hádzaná, basketbal, futbal, fresbee
- rýchlostno-silové schopnosti (rýchlostná zložka výbušnej sily dolných končatín a švihovej sily paží)
- pohybové hry so skákaním, hádzaním a triafaním
- preskoky rôznych prekážok a lavičiek
- preskoky švihadla
- variácie poskokov a skokov na mieste a v pohybe
- výbehy do kopca, do schodov na vzdialenosť do 5 m
- atletické skokanské disciplíny a hody
- odhody rôznych lôpt a predmetov
- gymnastické preskoky
- step-aerobik
- silové schopnosti (sila svalstva zabezpečujúceho správne držanie tela, všestranné posilňovanie)
- úpolové hry a cvičenia
- štafetové súťaže s prenášaním a ťahaním
- cvičenia vo vise a podpore na gymnastickom náradí
- plávanie
- cvičenia s využitím hmotnosti vlastného tela (šplh, kľuky, sklápačky, prednožovanie, ľah-sed a pod.)
- pohyblivosť a ohybnosť (ohybnosť chrbtice, pohyblivosť v jednotlivých kĺboch, elasticita svalstva)
- základná gymnastika
- strečing
- joga
- plávanie
- koordinačné schopnosti (kinesteticko-diferenciačná, rytmická, reakčná, orientačná, rovnováhová schopnosť)
- pohybové hry
- štafetové súťaže
- cvičenia na náradí
- prekážkové dráhy
- akrobacia
- športové hry s upravenými pravidlami
- cvičenia na rozvoj reakcie na rôzne druhy podnetov
- aerobik
- hody, skoky na presnosť
- vytrvalostné schopnosti (všeobecná, aeróbna - vytrvalosť)
- behy v prírodnom prostredí
- plávanie
- pohybové hry

- aerobik
- športové hry so zjednodušenými pravidlami
- (všetko v trvaní minimálne 30 minút)
- bicyklovanie
- turistika
- 2.3 proces
- kondičná príprava prevažuje nad hernou (pozri tab. 2 v kategórii juniorov).
- kondičná príprava má všestranný, všeobecný charakter.
- účinnosť prostriedkov je globálna, t. j. jeden prostriedok rozvíja súčasne viacero pohybových schopností.
- kondičná príprava sa musí robiť pestrou formou, musí byť hravá a emocionálna.
- objem prevažuje nad intenzitou.
- súčasťou kondičnej prípravy sú kompenzačné a relaxačné cvičenia.

Požiadavky na žiakov - výkonový štandard Pozri tab 1.1 a 1.2 v kategórii juniorov.

TEORETICKÁ PRÍPRAVA

Cieľ teoretickej prípravy

Cieľom teoretickej prípravy je dosiahnuť, aby si deti primerane veku osvojili základné pojmy obsahu prípravy, pochopili význam a zmysel športovania vôbec.

Obsah teoretickej prípravy

- základné poznatky z anatómie, zdravotvedy a hygieny
- základné poznatky z organizácie a bezpečnosti tréningového procesu
- základná športová, telovýchovná a volejbalová terminológia
- základné pravidlá minivolejbalu
- zásady fair-play pri súťažení a v hrách

Proces

- Teoretická príprava je súčasťou iných zložiek (kondičnej a hernej) prípravy.
- Uplatňuje sa vo všetkých častiach tréningovej jednotky.
- Vyjadrovanie učiteľa musí zodpovedať veku detí.
- Učiteľ priebežne formou otázok kontroluje, či deti chápu obsah jeho pokynov alebo výkladu.

Vedomostný štandard

Žiak je schopný

- pomenovať časti ľudskeho tela a jeho najhlavnejšie orgány
- vymenovať hlavné hygienické zásady súvisiace so športovaním
- vysvetliť, prípadne ukázať, čo znamenajú jednotlivé telovýchovné, športové a volejbalové pojmy
- vymenovať hlavné zásady fair-play

- v hre uplatňovať základné pravidlá minivolejbalu

PSYCHOLOGICKÁ PRÍPRAVA

Ciele psychologickej prípravy

- Vzbudiť záujem o šport.
- Motivovať a vytvárať kladný postoj k volejbalu.
- Rozvíjať vôľové vlastnosti.
- Rozvinúť kognitívnu stránku osobnosti žiaka a jeho osobnostné vlastnosti.
- Obsah psychologickej prípravy
- Utváranie postojov a motivácie žiaka.
- Rozvoj vôľových a všeobecných mravných vlastností.
- Rozvoj vlastností, ktoré charakterizujú pozitívny postoj k ľuďom.
- Rozvoj senzorických a senzomotorických schopností.
- Proces
- Psychologická príprava je súčasťou celého tréningového procesu. Významnú úlohu zohráva osobný príklad učiteľa.

Požiadavky na žiakov - výkonový štandard

Žiak je schopný, dokáže:

- prejavíť záujem o šport a volejbal osobitne
- rešpektovať základné mravné a etické normy
- vychádzať s ostatnými spolužiakmi a rešpektovať skupinové pravidlá

VŠEOBECNÝ CIEĽ ŠPORTOVEJ PRÍPRAVY

Zabezpečiť všestranný harmonický rozvoj osobnosti žiakov. Dôraz sa kladie na všestrannosť prípravy a formovanie pozitívneho vzťahu k športovej príprave vo volejbale.

HERNÁ PRÍPRAVA

Cieľ hernej prípravy

- Osvojiť si techniku základných herných činností jednotlivca, základné kombinácie v útoku a v obrane a vedieť ich využiť v hernom systéme bez špecializovaných žiakov.
- Rozvíjať tvorivosť žiakov.
- Naučiť žiakov rešpektovať základné taktické pravidlá hry v šestkách.

Obsah hernej prípravy

- základné spôsoby odbíjania lopty, herné činnosti jednotlivca
- priame odbíjanie obojručne zhora pred seba a nad seba na mieste
- priame odbíjanie obojručne zhora pred seba a nad seba po pohybe
- odbíjanie obojručne zhora do iného smeru na mieste

- odbíjanie obojručne zhora do iného smeru po pohybe
- odbíjanie obojručne zhora za hlavu
- odbíjanie obojručne zdola pred seba na mieste
- odbíjanie obojručne zdola pred seba po pohybe
- odbíjanie obojručne zdola do iného smeru v osi a mimo osi tela na mieste
- odbíjanie obojručne zdola do iného smeru v osi a mimo osi tela po pohybe
- nahrávka obojručne zhora pred seba zo zóny 3 do zóny 4 a 2
- nahrávka pred seba zo zóny 2 do zóny 3 a 4
- nahrávka za seba zo zóny 3 do zóny 4 a 2
- nahrávka nad seba („meter“)
- prihrávka obojručne zdola v osi tela a mimo osi tela
- podanie zhora čelné (rotované)
- útočný úder - útočné odbitie obojručne zhora, ulievka, smeč (analyticky jednotlivé fázy pohybovej štruktúry, t.j. rozbeh a odraz, úder do lopty, časovanie odrazu a úderu do lopty)
- smeč z vysokej nahrávky po ruke a cez ruku
- blokové presuny úkrokom a krížnym krokom
- pádová technika (preval, resp. skok letmo bez lopty)
- herné kombinácie
- útočné kombinácie s vysokými nahrávkami pred nahrávačom, resp. aj za nahrávačom (podľa herného systému)
- príjem podania s piatimi hráčmi
- postavenie hráčov pri útoku súpera bez bloku
- hra a herné systémy
- minivolejbal (3 : 3), midivolejbal (4:4) bez špecializovaných hráčov
- hra v šestkách: herný systém bez špecializovaných hráčov s nahrávačom v zóne iii, resp. ii.

Proces

V každom cvičení dôsledne dbať na správne technické vykonanie akejkoľvek HČJ alebo pohybu. V maximálnom množstve poskytovať spätnú informáciu o kvalite vykonania HČJ resp. pohybu.

Postupne redukovať množstvo použitých cvičení v tréningovej jednotke a dbať na ich dôsledné vykonávanie. Jednoznačne preferovať prípravné cvičenia najmä v nepremenlivých podmienkach.

Najmä v 1. roku uprednostňovať prípravné hry pred hrou v šestkách. Využívať systémy bez špecializovaných hráčov.

Požiadavky na žiakov - výkonový štandard

Žiak je schopný, dokáže

- na úrovni hrubej motoriky
- technicky správne odbíjať prstami a bagrom vo forme základnej nahrávky a prihrávky;
- technicky správne podávať zhora;
- technicky správne vykonať jednotlivé fázy smeča a blokových presunov;
- technicky správne smečovať z vysokej nahrávky.

- používať uvedené hčj v hre.
- dodržiavať základnú taktiku útoku a obrany v hre.

KONDIČNÁ PRÍPRAVA

Ciele kondičnej prípravy

- podporiť prirodzený biologický rozvoj, t. j. využiť senzitívne obdobia rozvoja pohybových schopností.
- zabezpečiť všestranný rozvoj pohybových schopností s hlavným akcentom na rýchlostné, rýchlostno-silové a koordinačné schopnosti.
- pokračovať v osvojovaní techník z iných športových odvetví, ktoré budú slúžiť ako prostriedky prípravy.
- upevniť väzivový, svalový a šľachový aparát zabezpečujúci predovšetkým správne držanie tela. vyrovnávať prípadnú svalovú nerovnováhu.
- položiť základy pre postupné zvyšovanie tréningového zaťaženia.

Obsah kondičnej prípravy

- Rýchlostné schopnosti (lokomočná rýchlosť, frekvenčná rýchlosť, rýchlosť jednorazového pohybu, akceleračná rýchlosť)
- Pohybové hry na rozvoj rýchlosti
- Bežecké štafety
- Bežecká abeceda
- Atletické sprinty
- Rýchle prebehy, krokové variácie resp. preskoky ponad švihadlá, gymnastické kruhy a pod.
- Nízke, rýchle preskoky švihadiel
- Jednoduché formy športových hier - rugby, hádzaná, basketbal, futbal, fresbee
- Rýchlostno-silové schopnosti (rýchlostná zložka výbušnej sily dolných končatín a švihovej sily paží)
- Pohybové hry so skákaním, hádzaním a chytaním
- Preskoky rôznych prekážok a lavičiek
- Preskoky švihadla
- Variácie poskokov a skokov na mieste a v pohybe
- Výbehy do kopca, do schodov na vzdialenosť do a nad 5 m
- Atletické skokanské disciplíny a hody
- Odhody rôznych lôpt a predmetov (max 1 – 2 kg)
- Gymnastické preskoky
- Step-aerobik
- Silové schopnosti (sila svalstva zabezpečujúceho správne držanie tela, všestranné posilňovanie)
- Úpolové hry a cvičenia
- Štafetové súťaže s prenášaním a ťahaním
- Cvičenia vo vise a podpore na gymnastickom náradí
- Plávanie

- Cvičenia s využitím hmotnosti vlastného tela (šplh, kľuky, sklápačky, prednožovanie, ľah-sed a pod.)
- Pohyblivosť a ohybnosť (ohybnosť chrbtice, pohyblivosť v jednotlivých kĺboch, elasticita svalstva)
- Základná gymnastika
- Strečing
- Plávanie
- Koordinačné schopnosti (kinesteticko-diferenciačná, reakčná, orientačná, rytmická, rovnováhová)
- Pohybové hry
- Štafetové súťaže
- Cvičenia na náradí
- Prekážkové dráhy
- Akrobacia
- Športové hry s upravenými pravidlami
- Cvičenia na rozvoj reakcie na rôzne druhy podnetov
- Aerobik
- Vytrvalostné schopnosti (všeobecná – aeróbna – vytrvalosť)
- Behy v prírodnom prostredí
- Plávanie
- Pohybové hry
- Aerobik
- Športové hry so zjednodušenými pravidlami
- (všetko v trvaní minimálne 30 minút)
- Turistika
- Bicyklovanie

Proces

- kondičná príprava prevažuje nad hernou (pozri tab. 2).
- kondičná príprava má všestranný, všeobecný charakter.
- kondičná príprava sa robí pestrou formou, musí byť hravá a emocionálna.
- objem prevažuje nad intenzitou.
- súčasťou kondičnej prípravy sú kompenzačné a relaxačné cvičenia.

Požiadavky na žiakov - výkonový štandard Pozri tab. 1.1 a 1.2 v kategórii juniorov.

TEORETICKÁ PRÍPRAVA

Cieľ teoretickej prípravy

Cieľom teoretickej prípravy je dosiahnuť upevnenie a zvnútornenie poznatkov z prípravky a rozšíriť poznatky všeobecného a špecifického charakteru, ktoré deťom umožnia hlbšie pochopiť podstatu hry, rastu trénovanosti a výkonnosti v hre.

Obsah teoretickej prípravy

- všeobecné poznatky
- význam športovania pre človeka.
- požiadavky na hygienu a bezpečnosť pri cvičení.
- význam dodržiavania správneho režimu dňa, správneho stravovania a pitného režimu pre rast výkonnosti.
- zásady fair-play pri súťažení a v hrách.
- špeciálne poznatky
- základné pojmy z obsahu hernej a kondičnej prípravy.
- význam rozcvičenia.
- význam a zmysel rozvíjania pohybových schopností v tréningu volejbalistov.
- základné pravidlá „šestkového“ volejbalu.
- základy taktiky hry v útoku a obrane v „šestkovom“ volejbale.

Proces

- prehlbujú a upevňujú sa poznatky z prípravky a rozširujú o nové okruhy (pozri 3.2).
- teoretická príprava je súčasťou iných zložiek prípravy (kondičnej a hernej) a celej výchovnej práce učiteľa.
- uplatňuje sa vo všetkých častiach tréningovej jednotky.
- vyjadrovanie učiteľa musí zodpovedať veku detí.
- učiteľ priebežne formou otázok kontroluje, či deti chápu obsah jeho pokynov alebo výkladu.
- učiteľ organizuje hráčske schôdze, na ktorých sprostredkováva podľa potreby poznatky z uvedených oblastí.

Požiadavky na žiakov - výkonový štandard

Žiak je schopný:

- vysvetliť, prípadne ukázať, čo znamenajú jednotlivé telovýchovné, športové a volejbalové pojmy;
- vysvetliť dôležitosť rozcvičenia;
- vysvetliť dôležitosť rozvoja pohybových schopností;
- vysvetliť význam dodržiavania správneho režimu dňa, pitného režimu a zdravého stravovania;
- v hre uplatňovať základné pravidlá „šestkového“ volejbalu a základné taktické pravidlá v útoku a v obrane.

PSYCHOLOGICKÁ PRÍPRAVA

Ciele psychologickej prípravy

- vytvoriť pozitívny vzťah k volejbalu, súťaženiu, tréningu.
- osvojiť si správanie v zmysle fair-play.
- vypestovať alebo ďalej rozvíjať prirodzenú potrebu zvyšovania výkonu, aspirácie, sebazlepšovania.
- budovať dobrý sebaobraz a sebavedomie žiaka.
- skvalitňovať sociálnu emocionalitu žiaka.

Obsah psychologickéj prípravy

- utváranie postojov a motivácie žiaka.
- rozvoj vôľových a všeobecných mravných vlastností.
- rozvoj vlastností, ktoré charakterizujú pozitívny postoj k ľuďom.
- rozvoj senzorických a senzomotorických schopností.
- dodržiavanie pravidiel fair-play.

Proces

- psychologická príprava je súčasťou celého tréningového procesu. významnú úlohu zohráva osobný príklad učiteľa.
- požiadavky na žiakov - výkonový štandard
- žiak dokáže, je schopný
- prejavíť záujem o šport a volejbal osobitne.
- rešpektovať základné mravné a etické normy
- vychádzať s ostatnými spolužiakmi a rešpektovať skupinové pravidlá
- mať pravidelnú dochádzku na tréning a zápasy a dobrú tréningovú morálku

INFORMATIKA

5.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

9.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

FYZIKA

9.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

BIOLÓGIA

9.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

CHÉMIA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet chémia podáva žiakom základné vedomosti o niektorých prvkoch, zlúčeninách a chemických reakciách s dôrazom na ich praktické využitie. Žiaci získavajú elementárne poznatky o chemických prvkoch a vybraných okruhoch anorganických a organických látok, o ich význame a použití v každodennom živote. Žiaci si osvojujú základné činnosti súvisiace s pozorovaním a pokusom a pritom si osvojujú pravidlá bezpečnej práce.

9.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Dopĺňame výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

- Upevnenie vedomostí v oblasti anorganickej a organickej chémie.
- Vedieť aplikovať získané poznatky v praxi

CIELE

- Spoznávať vybraný okruh anorganických a organických látok, ich význam a využitie v každodennom živote,
- oboznámiť sa so zložením a vlastnosťami niektorých chemických látok,
- chápať horenie ako chemickú reakciu,
- vedieť uviesť na praktických príkladoch spôsoby oddeľovania zložiek zmesí,
- vedieť dodržiavať zásady bezpečnej práce s kyselinami a hydroxidmi,
- uvedomovať si nebezpečenstvo výbuchu pri unikaní plyných palív v uzavretom priestore,
- oboznámiť sa so základnými zdravotnými a environmentálnymi dôsledkami pôsobenia chémie v živote človeka.

OBSAH

Úvod do chémie Chemické laboratórium. Vlastnosti látok. Skupenstvá látok. Zloženie a štruktúra látok. Zmesi. Oddeľovanie zložiek zmesí. Chemické prvky Kovy (železo, hliník, meď, zinok, zlato striebro). Korózia kovov. Nekovy (kyslík, dusík, vodík, uhlík, síra). Voda a

vzduch Chemické zloženie vody, úprava povrchovej vody, čistenie odpadovej vody. Chemické zloženie vzduchu, znečisťovanie vzduchu. Ochrana čistoty vody a vzduchu. Anorganické zlúčeniny Oxidy - vznik, význam a použitie. Kyseliny – vlastnosti, použitie. Hydroxidy – vlastnosti, použitie. Soli – vznik solí, použitie. Soli ako priemyselné hnojivá. Stavebné spojivá. Keramický a sklársky priemysel. Organické zlúčeniny Organické látky. Hlavné skupiny organických zlúčenín. Uhl'ovodíky (zemný plyn, metán, propán, bután). Deriváty uhl'ovodíkov (alkoholy, organické kyseliny). Ropa: vlastnosti, ťažba, spracovanie. Plasty. Bezpečnosť pri práci s ropnými produktmi. Prírodné látky (cukry, tuky bielkoviny).

PROCES

Učíme žiakov poznávať symboly (výstražné značky) na nálepkách látok, ktoré poškodzujú zdravie, napríklad: jedy, žieraviny, horľaviny, výbušniny. Významným prvkom vo výchovnovzdelávacom procese sú (žiacke aj demonštračné) chemické pokusy a laboratórne práce. Žiakov učíme využívať poznatky z chémie pri činnostiach v bežnom živote

DEJEPIS

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Cieľom vyučovacieho predmetu dejepis je vytvárať a formovať historické vedomie žiakov, na základe ktorého by boli schopní pochopiť minulosť a prítomnosť krajiny, v ktorej žijú, situáciu Slovenskej republiky ako aj jej postavenie v Európe a zároveň si uvedomovať potrebu mierového spolunažívania národov. Ďalším cieľom je vytvoriť elementárne predstavy z histórie na základe obrazového vnímania, celkového poznávania najdôležitejších období našich národných dejín so zameraním na pokrok, na najzákladnejšiu orientáciu vo vývoji spoločnosti, v slovenských dejinách, vo významných historických udalostiach, v osobnostiach, v kultúre. Dávame prednosť obraznej prezentácii dejín s využitím kultúrno-historických pamiatok regiónu, zaujímavému rozprávaniu o udalostiach, osobnostiach, kultúrno-historických pamiatkach, efektívnemu využitiu umelecky spracovaných historických udalostí a osobností, poznávacej a emocionálnej zaangažovanosti žiakov pred pamäťovým osvojovaním historických faktov.

9.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Dopĺňame výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

- rozšíriť a upevniť vedomostí v danom ročníku prostredníctvom filmov
- a prezentácií
- prehlbovať a formovať u žiačky národné povedomie
- vytvoriť priestor na diskusiu medzi učiteľom a žiačkou na jednotlivé
- témy

CIELE

- Za pomoci učiteľa odhaľovať pozitívne a negatívne príklady v histórii,
- vedieť porovnať súčasnosť so situáciou v minulosti,
- učiť žiakov pochopiť, aké hodnoty nám zanechali minulé generácie,
- vedieť sa spoľahlivo orientovať na časovej priamke,
- vedieť samostatne pracovať s pracovným zošitom.

OBSAH

Pravek Vznik a vývoj človeka Starovek Riečne civilizácie, Staroveké Grécko a Rím Na úsvite našich národných dejín Najstaršie národy na území Slovenska Kresťanský letopočet Príchod Slovanov Veľkomoravská ríša, kultúra Veľkomoravskej ríše Slovensko súčasťou uhorského štátu Vpád Tatárov Matúš Čák Trenčiansky Husitské hnutie Matej Korvín Kultúra v stredoveku Turecké nebezpečenstvo Obdobie humanizmu a renesancie Bitka pri Moháči Turecké nájazdy do Uhorska 17. storočie – katolíci a nekatolíci 18. storočie – storočie rozumu Slovenské národné obrozenie Revolučný rok 1848 Postavenie Slovákov v Rakúsko-Uhorsku Novovek Prvá svetová vojna Vznik Československa Vznik fašizmu Druhá svetová vojna Slovensko v období druhej svetovej vojny 130 Koniec druhej svetovej vojny Povojnové obdobie a súčasnosť

PROCES

Pri vyučovaní dejepisu uplatňujeme princípy názornosti a konkrétnosti, rozvíjania jedinečnosti pojmov, obrazov a predstáv, rozprávania udalostí a dejov. Pri prezentovaní národných a svetových dejín učíme žiakov aktívne využívať okrem učebnice a pracovného zošitu aj čítanky, primeranú populárno-vedeckú literatúru, historické mapy, obrázky, filmy a pracovné materiály pripravené učiteľom. Odporúčame zaradiť návštevu múzeí, realizovať exkurzie v regionálnych dejinách

GEOGRAFIA

9.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

OBČIANSKA NÁUKA

9.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA / ETICKÁ VÝCHOVA

5.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

9.ROČNÍK

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

PROGRAM

**PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

ISCED 1– primárne vzdelávanie

ÚVOD

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím sa podľa § 94 ods. 2 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 245/2008 Z. z.) postupuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím. Vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím sa uplatňuje pri vzdelávaní žiakov s touto diagnózou v základnej škole podľa § 94 ods.1 písm. a) a b) zákona č. 245/2008 Z. z., t.j. v základnej škole pre žiakov s autizmom, v špeciálnych triedach základných škôl alebo pri individuálnom začlenení. Vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím v školách, kde sú vzdelávaní.

1. Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je rozvinutie kľúčových kompetencií (spôsobilostí) na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná a maximálne možné integrovanie do spoločnosti.

2. Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z.. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou (ISCED 1).

3. Profil absolventa

Žiak je pripravený na ďalšie vzdelávanie a prípravu na povolanie v praktickej škole alebo v odbornom učilišti v oblasti komunikácie, sociálnych a manuálnych zručností.

4. Vzdelávacie oblasti

ZÁKLADNÉ PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠIMI PERVAZÍVNÝMI VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM. ISCED 1 – PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ A SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ A PÍSANIE
PRÍRODA A SPOLOČNOSŤ	VECNÉ UČENIE
	VLASTIVEDA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA
	BIOL
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATICKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

5. Charakteristika, špecifiká, dĺžka výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania

Charakteristika výchovy a vzdelávania

Do skupiny pervazívnych vývinových porúch sú zahrnuté tieto diagnostické kategórie: detský autizmus (F84.0), atypický autizmus (F84.1), Rettov syndróm (F84.2), iná dezintegratívna porucha v detstve (F84.3), hyperaktívna porucha spojená s mentálnou retardáciou a stereotypnými pohybmi (F84.4), Aspergerov syndróm (F84.5), iné pervazívne vývinové poruchy (F84.6), nešpecifikovaná pervazívna vývinová porucha (F84.9). MKCH – 10 (1992).

Obsah vzdelávania určený pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím sa uplatňuje bez ohľadu na to, akou formou sú vzdelávaní. Obsah vzdelávania je vytvorený na troch úrovniach. Prvá, najnižšia úroveň zahŕňa najnižšie požiadavky z hľadiska obsahu učiva a posledná, tretia úroveň určuje najvyššie požiadavky. Vzhľadom na autizmus alebo ďalšie pervazívne vývinové poruchy je potrebné zdôrazniť, že voľba úrovne (obsahu vzdelávania) sa nemôže riadiť diagnostikovaným stupňom mentálneho postihnutia žiaka. To znamená, že žiak, ktorý podľa psychologického vyšetrenia má napr. stredný stupeň mentálneho postihnutia, nepostupuje automaticky podľa strednej, t. j. druhej úrovne obsahu vzdelávania príslušného predmetu, ale pedagóg zvolí pre neho tú úroveň, ktorú je na základe svojich predpokladov schopný zvládať. Pre žiaka v rôznych vyučovacích predmetoch možno určiť rôznu úroveň obsahu vzdelávania. Ak žiak vďaka systematickej špeciálnopedagogickej starostlivosti prejaví vyššiu úroveň schopností než pri jeho úvodom diagnostikovaní, postupne sa mu upraví obsah vzdelávania tak, aby naň mohol čím skôr nadviazať vyššou úrovňou obsahu vzdelávania. Naopak, pri nezvládaní úloh vychádzajúcich z pôvodne nastavenej úrovne obsahu vzdelávania v niektorom predmete, je nevyhnutné prejsť na ich nižšiu úroveň, alebo sa vrátiť k upevňovaniu učiva predchádzajúceho ročníka.

Špecifiká výchovy a vzdelávania

– Žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím sa vzdelávajú podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

– Obsah a ciele obsiahnuté v obsahu vzdelávania sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam každého žiaka.

– Obsah vzdelávania sa poníma ako podklad, ktorý má učiteľ tvorivo rozvíjať (rozširovať alebo redukovať) v závislosti od potenciálu a osobnostných vlastností každého žiaka. Môže sa stať, že stav žiaka si bude vyžadovať také tempo práce, ktoré nedovolí v priebehu jedného školského roka splniť ciele vyučovacieho predmetu príslušného ročníka. V tom prípade sa v nasledujúcom ročníku, ak to vyžaduje charakter predmetu pre nadväznosť učiva, začne neprebratým učivom predchádzajúceho ročníka a nie učivom toho ročníka, do ktorého žiak postúpil. Z uvedeného vyplýva, že žiak s autizmom alebo ďalšou pervazívnou vývinovou poruchou s mentálnym postihnutím môže posledný ročník svojej školskej dochádzky ukončiť aj učivom nižšieho ročníka.

– Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy pre jednotlivé ročníky, ktoré by bolo nutné splniť pre postup do ďalšieho ročníka. Vyučujúci uplatňuje primeranosť nárokov na základe dispozícií žiaka, ktoré majú vplyv na prognózu jeho vývinu s cieľom zlepšovať jeho vedomosti, zručnosti a návyky a zvyšovať tým jeho šance na zlepšovanie kvality jeho života.

Dĺžka výchovy a vzdelávania

Základná škola pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím má deväť ročníkov, s možnosťou zriadenia prípravného ročníka.. Vzdelávanie žiaka sa v závislosti od jeho zdravotného stavu môže v základnej škole (ktorá je špeciálnou školou alebo v škole bežného typu) predĺžiť až do konca školského roku, v ktorom žiak dovŕši 18. rok svojho veku (§ 22 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.).

Obsah učiva sa žiakovi, ktorý si vyžaduje predĺženie vzdelávania, sa patrične upravuje v individuálnom vzdelávacom programe tak, aby bol primerane rozložený.

V pedagogickej dokumentácii sa vyznačuje ten postupový ročník, ktorého obsah vzdelávania žiak v príslušnom školskom roku plní; rok školskej dochádzky sa vyznačí podľa jeho skutočného poradia.

Podmienky prijímania

Do prípravného, resp. 1. ročníka primárneho vzdelávania sa žiak prijíma po dovŕšení 6. roku v súlade s § 19 zákona č. 245/2008 Z .

6. Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy.

**ZÁKLADNÁ ŠKOLA STREDA NAD BODROGOM,
ŠKOLSKÁ 2**

pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia variant A

												20
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
												20
Spolu povinná časť		19	20	22	22	22	23	23	24	24	25	224
Školský vzdelávací program												
Voliteľné hodiny		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	19
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		20	22	24	24	24	25	25	26	26	27	243

7. Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky

8. Organizačné podmienky na vzdelávanie

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje podľa individuálnych vzdelávacích programov.

9. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne: „Žiak (žiacka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania.“. Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzke a to nasledovne: „Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku.“.

10. Povinné personálne zabezpečenie

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy,
- riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste, ako súčasť kolektívu pedagógov sú schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce a kooperatívneho riešenia problémov.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- svojimi manažérskymi, organizačnými a pedagogickými schopnosťami vytvárajú predpoklady pre fungujúci, motivovaný spolupracujúci kolektív s profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím,
- sú schopní poradiť učiteľom a obhájiť ich pred negatívnymi faktormi, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali ich pedagogické pôsobenie.
 - Asistent učiteľa
- pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím.

7. Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie

- Učebne (triedy) vybavené viacúčelovým výškovo nastaviteľným nábytkom, s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania,
- priestory pre telovýchovné aktivity s bezpečným povrchom, náradím a náčiním,
- priestory pre prípravné práce učiteľa, priestory na uloženie pomôcok,
- priestory pre záujmovú činnosť po vyučovaní (školský klub detí, záujmové krúžky a voľnočasové aktivity) vybavené pracovným a odpočinkovým nábytkom, priestormi pre učenie, s pomôckami pre relaxáciu,
- priestory pre stravovanie rešpektujúce hygienické normy a špecifiká individuálnych potrieb žiaka s autizmom alebo ďalšej pervazívnej vývinovej poruchy,
- priestory pre odkladanie odevov a obuvi (šatne),
- spoločné priestory pre hygienu, vrátane WC, žiakov a žiačky, učiteľov a učiteľky vybavené dávkovačmi pre tekuté mydlo, zásobník s dezinfekčným prostriedkom a zásobníkmi pre jednorazové utierky, – ďalšie pomocné priestory pre zaistenie chodu školy.

8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri vzdelávaní

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a zamestnancov školy

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na rýchlu zdravotnú pomoc, linku dôvery, políciu,
- zabezpečený vhodný pitný a stravovací režim,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

9. Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je vypracovaný na základe tohto vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie (ISCED 1).

OBSAH VZDELÁVANIA PRE 1. A 5. ROČNÍK

**PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

ÚVOD

Cieľom výchovy a vzdelávania **žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím** (ďalej len žiak s AU alebo PVP s MP) v základnej škole pre žiakov s autizmom, je predovšetkým rozvíjať ich individuálne schopnosti, vedomosti a zručnosti potrebné pre ich praktický život a maximálne možné integrovanie do spoločnosti.

Obsah vzdelávania je určený pre žiakov s AU alebo PVP s MP bez ohľadu na to, akou formou sú vzdelávaní. Je vytvorený na troch úrovniach, pričom prvá, najnižšia úroveň je určená pre žiakov s najväčším narušením kognitívnych funkcií a posledná, tretia úroveň kladie z hľadiska obsahu učiva najvyššie nároky na stupeň vývinu týchto funkcií žiaka.

Vzhľadom na charakter pervazívnych vývinových porúch je potrebné zdôrazniť, že voľba niektorej z troch úrovní obsahu vzdelávania sa nemôže riadiť diagnostikovaným stupňom jeho mentálneho postihnutia. To znamená, že žiak, ktorý podľa psychologického vyšetrenia má stredný stupeň mentálneho postihnutia, **nepostupuje automaticky** podľa strednej, t. j. druhej úrovne obsahu príslušného predmetu, ale pedagóg zvolí pre neho tú úroveň, ktorú je na základe svojich predpokladov schopný zvládať. Pre žiaka v rôznych vyučovacích predmetoch možno určiť rôzne úrovne.

Pri predpoklade, že žiak vďaka systematickej špeciálnopedagogickej starostlivosti prejavuje vyššiu úroveň schopností než pri jeho úvodnom diagnostikovaní, mal by mať postupne upravovaný obsah vzdelávania tak, aby naň mohol čím skôr nadviazať vyššou úrovňou obsahu predmetu. Naopak, pri nezvládaní úloh vychádzajúcich z pôvodne nastavenej úrovne obsahu vzdelávania v niektorom predmete je nevyhnutné prejsť na nižšiu úroveň, alebo sa vrátiť k upevňovaniu učiva predchádzajúceho ročníka.

Žiaci s AU alebo PVP s MP sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Obsah a ciele obsiahnuté v predmete je teda potrebné prispôbovať individuálnym osobitostiam každého žiaka. Obsah predmetu tvorí podklad, ktorý má učiteľ tvorivo rozvíjať (rozširovať alebo redukovat') v závislosti od potenciálu a osobnostných vlastností každého žiaka.

Môže sa stať, že stav žiaka si bude vyžadovať také tempo práce, ktoré nedovolí v priebehu jedného školského roka splniť ciele vyučovacieho predmetu príslušného ročníka. V tom prípade sa v nasledujúcom ročníku, ak to vyžaduje charakter predmetu pre nadväznosť učiva, začne neprebratým učivom predchádzajúceho ročníka a nie učivom toho ročníka, do ktorého žiak postúpil. Z uvedeného vyplýva, že žiak s AU alebo PVP s MP môže posledný ročník svojej školskej dochádzky ukončiť aj učivom nižšieho ročníka.

Pre žiakov s AU alebo PVP s MP nie sú určené vzdelávacie štandardy pre jednotlivé ročníky, ktoré by bolo nutné splniť pre postup do ďalšieho ročníka. Pre vyučujúceho je dôležité uplatňovať primeranosť nárokov na základe tých dispozícií žiaka, ktoré majú vplyv na prognózu jeho vývinu s cieľom zlepšovať jeho vedomosti, zručnosti a návyky a zvyšovať tým jeho šance na zlepšovanie kvality jeho života.

2. ROČNÍK

MATEMATIKA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Dopĺňame výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:

Žiak potrebuje viac času na rozvíjanie číselných predstáv – osvojiť stálosť množstva, pojem číslo, zápis čísla, rad čísel, číselná os, rozkladanie prirodzených čísel, porovnávanie množstva vyjadreného číslami.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Pre úspešné zaradenie sa žiaka s autizmom alebo ďalšou pervazívnou vývinovou poruchou s mentálnym postihnutím (ďalej len ťiak s AU alebo PVP s MP) do bežného denného života je aj matematická spôsobilosť veľmi dôležitá. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štruktúrovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s AU alebo PVP s MP.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka.

V dôsledku triády poškodení je potrebné klásť dôraz nielen na obsah vzdelávania, ale predovšetkým na prístup k žiakovi s AU alebo PVP s MP, na výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a v neposlednej rade aj na vhodné učebné prostredie. Nezabúdajme, že neschopnosť žiaka spolupracovať na vyučovaní môže byť spôsobená aj vonkajšími činiteľmi.

Pre mnohých žiakov s AU alebo PVP s MP je práca s učebnicou problémom, preto je potrebné zvoliť inú formu sprostredkovania učiva. Môžu to byť rôzne pracovné listy, manipulácia s konkrétnymi predmetmi, obrázkami, pracovné úlohy uložené v škatuliach, výučba prostredníctvom počítača a podobne. Záleží na osobitostiach žiaka, je potrebné adekvátne reagovať na jeho potreby, schopnosti a možnosti. To si vyžaduje cieľavedomú a namáhavú prácu pedagóga, využívajúc jeho vedomostný, kreatívny, flexibilný a ľudský potenciál.

Učivo má byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšími. Je treba mať na zreteli, že nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

CIELE

- Rozvíjať schopnosť rozlišovať a triediť a triediť činnosti bežného denného života, predmety, vlastnosti, stavy a pod., podľa určitých kritérií, ako predpokladu rozvíjania základných matematických zručností a návykov,
- pochopiť množstvo 1.

OBSAH

Porovnávanie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.

Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.

Vzťahy: všetko – nič, všetci – nikto.

Orientácia v priestore. Vzťahy: dopredu – dozadu.

Priradovanie predmetov k rovnakým predmetom.

Priradovanie predmetov k tomu, čo ich dopĺňa.

Vyhľadávanie rovnakých predmetov. Skladanie celku z častí.

Pochopenie rozdielu medzi „1“ a veľa.

Priradovanie predmetov k číslu 1.

Priradovanie čísla 1 k predmetom.

Čítanie a písanie číslice 1.

3. úroveň

CIELE

- Porovnávať a triediť činnosti každodenného života, predmety, vlastnosti, podľa určitých kritérií,
- osvojiť si základné geometrické predstavy,
- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 5,
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 5,
- osvojiť si základné prvky numerácie a počtové výkony s číslom 0,
- využívať osvojené vedomosti v reálnom živote.

OBSAH

Triedenie predmetov podľa vlastností.

Vytváranie dvojíc, vzťahy rovnako – nie rovnako, viac – menej.

Usporiadanie, napr. veľa, málo, veľký, malý, vzťahy: pred – za, prvý – posledný.

Číslo 1, určovanie a vyznačovanie počtu predmetov, priradovanie predmetov k číslu 1, čítanie a písanie číslice 1, znázorňovanie čísla 1.

Číslo 2, číselný rad, určovanie a vyznačovanie počtu predmetov, priradovanie predmetov k číslu 2, čítanie a písanie číslice 2, znázorňovanie čísla 2.

Porovnávanie čísel 1, 2, rozklad čísla 2, vzťahy väčší, menší, rovná sa, znázorňovanie nerovnosti a rovnosti pomocou tvorenia dvojíc, znaky $>$, $<$, $=$.

Sčítovanie v obore do 2, objasnenie podstaty sčítovania, znak + (plus), zápis príkladov sčítovania, znázorňovanie príkladov sčítovania.

Odčítavanie v obore do 2, objasnené odčítavanie ako obráteného početového výkonu k sčítovaniu, znak – (mínus), zápis príkladov odčítavanie.

Číslo 3, číselný rad, počítanie po jednej do troch, určovanie a vyznačovanie počtu predmetov, priradovanie predmetov k číslu 3, čítanie a písanie číslice 3, znázorňovanie čísla 3.

Porovnávanie čísla 3 s číslami 1, 2, rozklad čísla 3, znázorňovanie nerovnosti a rovnosti pomocou tvorenia dvojíc, vzťahy hneď pred, hneď za.

Sčítovanie a odčítavanie v obore do 3, zápis príkladov sčítovania a odčítavanie.

Číslo 4, číselný rad, vzťahy pred, za, hneď pred, hneď za, počítanie po jednej do štyroch, určovanie a vyznačovanie počtu predmetov, priradovanie predmetov k číslu 4, čítanie a písanie číslice 4, znázorňovanie čísla 4.

Porovnávanie čísla 4 s číslami 1, 2, 3, rozklad čísla 4, znázorňovanie nerovnosti a rovnosti pomocou tvorenia dvojíc, zápis príslušných rovností a nerovností, určovanie čísel menších, väčších ako je dané číslo.

Sčítovanie a odčítavanie v obore do 4, zápis príkladov sčítovania a odčítavanie.

Číslo 5, číselný rad, počítanie po jednej do piatich, vzťahy pred, za, hneď pred, hneď za, určovanie a vyznačovanie počtu predmetov, priradovanie predmetov k číslu 5, čítanie a písanie číslice 5, znázorňovanie čísla 5.

Porovnávanie čísla 5 s číslami 1, 2, 3, 4, rozklad čísla 5, znázorňovanie nerovnosti a rovnosti pomocou tvorenia dvojíc, zápis príslušných rovností a nerovností, určovanie čísel menších, väčších ako je dané číslo.

Sčítovanie a odčítavanie v obore do 5, zápis príkladov sčítovania a odčítavanie. Pamäťový nácvik príkladov sčítovania a odčítavanie v obore do 5.

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Číslo 0, sčítovanie a odčítavanie s číslom 0.

Pomenovanie, triedenie a porovnávanie rovinných útvarov: štvorec, kruh, trojuholník, obdĺžnik, vlastnosti: okrúhly a hranatý.

Spoznanie a pomenovanie priestorových útvarov medzi predmetmi každodenného života: guľa, kocka.

PROCES

Prostredníctvom triedenia, priradovania a porovnávania, si žiaci zvyšujú schopnosť zameriavať pozornosť, učia sa všímať si charakteristické vlastnosti predmetov, javov, stavov a súvislosti medzi nimi. Pracujú s konkrétnymi predmetmi, v známom prostredí, pri vyššej úrovni žiaka prechádzame od predmetov k ich zmenšeninám, maketám, fotografiám, až k obrázkom. Individuálne zvyšujeme náročnosť úloh (triedenie do dvoch, troch a viac skupín, porovnávanie podľa viacerých kritérií, vynechávanie predmetov, ktoré nepatria do výberu, rozhodovanie ktorá vlastnosť je najdôležitejšia) Postupne sa žiaci zdokonaľujú v zisťovaní podobností a rozdielov, v schopnosti triediť predmety podľa funkcií, učia sa vytvárať postupnosti a tak si zvyšujú schopnosť zovšeobecňovania a prenesenia osvojenej situácie do inej.

Postupným určovaním a priradovaním si žiaci osvojujú predstavy o číslach a početných výkonoch. Je dôležité, aby sme predstavu o čísle spájali stále s daným počtom predmetov. Aby číslo chápali ako prostriedok na označenie množstva. Pri nácviku sčítovania a odčítania vychádzame z praktických manipulácií s predmetmi, pridávania a uberania. Pre žiakov s AU alebo PVP s MP môžu byť problematické vzťahy väčší, menší, rovná sa. Preto sa pri pracovných úlohách daného typu snažíme o vizuálnu jednoznačnosť, snažíme sa výučbu aplikovať v praktických činnostiach s predmetmi. Na základe porovnávania množstva (čísel) vytvárame číselný rad.

Z dôvodu uplatnenia osvojeného učiva v praktickom živote je dobré, ak do výučby zaradíme manipuláciu s mincami. Vhodnejšie je používať reálne mince, než žetóny, najlepšie simulovaním nákupu v obchode.

V 3. úrovni si žiaci prostredníctvom triedenia, priradovania a porovnávania osvojujú poznatky o niektorých rovinných a priestorových útvaroch. Pri výučbe postupujeme od ľahko odlišiteľných tvarov, až po podobné. Dôležitá je vizualizácia a precvičovanie v reálnom živote.

PRACOVNÉ VYUČOVANIE

**Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.
Doplňame výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu.**

**Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete
matematika zmení kvalitu výkonov v rámci špecifických výkonov:**

Žiak potrebuje viac času na vytvorenie zmyslu pre čistotu a poriadok v pracovnom prostredí a na rozvíjanie jemnej motoriky a manipulačných činností.

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím (ďalej len žiak s AU alebo PVP s MP) z hľadiska: úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu pracovné vyučovanie sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah predmetu je členený na tri úrovne, v jednotlivých úrovniach na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopnosti žiaka osvojiť si obsah daného učiva a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

Zložky predmetu:

Samoobslužné činnosti – žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Práce v domácnosti – obsahom zložky je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky práce v domácnosti sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať v kuchyni poriadok a hygienu. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

Súčasťou pracovného vyučovania v 1. úrovni je zložka **rozvoj jemnej a hrubej motoriky**. Cieľom tejto zložky je stimulácia motoriky, rozvoj koordinácie oko – ruka, zameriavanie pozornosti žiaka, rozlišovanie materiálov zmyslovým vnímaním, osvojenie si následnosti pracovných krokov činností.

Práce v dielni – žiaci si osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

Technické kreslenie – žiaci vo vyšších ročníkoch 3. úrovne sa prostredníctvom praktických činností učia zhotovovať technické náčrty a výkresy výrobkov.

Pestovateľské práce – žiaci 2. a 3. úrovne sa učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.

Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok,

vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

U žiakov s AU alebo PVP s MP býva častým problémom nedostatok motivácie, pozornosti a vytrvalosti. Preto treba pri vytváraní úlohy pre konkrétneho žiaka vedieť, čím sa dá motivovať (čo býva mnohokrát ťažké zistiť) a upútať jeho pozornosť. Zvyčajne na začiatok práce zaraďujeme ľahkú úlohu, ktorú žiak bezpečne zvládne a ktorá ho môže motivovať k ďalšej práci. Až potom zaraďujeme úlohu alebo činnosť, ktorú si má žiak osvojiť, poprípade utvrdiť. Na záver zaraďujeme úlohu alebo činnosť, ktorú má žiak rád. Nácvik jednotlivých činností nesmie byť samoúčelným, snažíme sa o to, aby žiak osvojenú činnosť vedel využiť v praktickom živote, inak jej osvojenie nemá pre žiaka význam. Jednotlivé pracovné úlohy je potrebné rozdeliť podľa schopností žiaka na čiastkové úlohy, inak by si ju žiak pre jej náročnosť nemusel vedieť osvojiť.

Žiakovi je potrebné poskytovať primeranú pomoc, forma a miera závisí od schopností konkrétneho žiaka. Pri najslabších žiakoch môže ísť o úplnú fyzickú pomoc pedagógom. Ak si žiak osvojil určitú časť činnosti, pedagóg poskytuje len čiastočnú fyzickú pomoc. Pre iných žiakoch môže byť postačujúcou pomocou slovný návod alebo predvedenie činnosti. Najmiernejšou pomocou je poskytnutie pomoci prostredníctvom pokynov. Pre niektorých žiakov môže byť dostatočnou pomocou už len samotná prítomnosť pedagóga. Je potrebné citlivo zvážiť, ktoré činnosti už má žiak osvojené, aby mu nebola poskytovaná väčšia pomoc ako žiak v skutočnosti potrebuje, čím by sa brzdil jeho ďalší rozvoj.

Dôležitým pri vzdelávaní žiakov s autizmom je aj prostredie, v ktorom sa pracovný proces realizuje. Nesmie byť prestimulované, aby pozornosť žiaka bola sústredená na požadovaný úkon a nebola odvádzaná prostredím. Netreba zabúdať ani na neprimeranú citlivosť na senzorické podnety niektorých žiakov s autizmom, najmä pri prácach v dielni. Je potrebné primerane upraviť pracovné prostredie a podmienky, aby zvýšená zmyslová vnímavosť nebola prekážkou pre ďalšie vzdelávanie žiaka. V niektorých prípadoch môže byť potrebná aj úprava pracovných nástrojov a prostriedkov.

Väčšina žiakov s AU alebo PVP s MP má problémy s vytrvalosťou, pozornosťou a s ochotou spolupracovať. To môže vyplývať aj z nedostatočnej časovej a priestorovej orientácie, z nezrozumiteľnosti obsahu a postupu požadovanej činnosti.

Štruktúrovanie a vizualizácia pomôže žiakom zorientovať sa v pracovnom priestore a v čase, zorientovať sa v tom, kedy sa má daná úloha vykonávať. Žiak získa prehľad, kedy úloha začína, kedy končí, aká je následnosť postupu krokov pri vykonávaní danej úlohy a tak isto získa prehľad o tom, čo bude vykonávať po ukončení úlohy. Každá zadávaná pracovná úloha musí byť jednoznačná, zrozumiteľná, aby žiak vedel čo má urobiť a ako má postupovať. Pri poskytovaní vizualizovanej pomoci je nutné citlivo zvážiť množstvo vizualizácie. Použitie vizuálnych prostriedkov musí byť veľmi flexibilné.

Tak ako je v živote každého človeka potrebné pociťovať úspech a spokojnosť, tak aj pre žiaka s autizmom je dôležité, aby pri vykonávaní pracovných činností bol úspešný. Preto pri zadávaní pracovných úloh postupujeme od najjednoduchších k zložitejším. Ak žiak pri práci urobí chybu, nehodnotíme to slovnou, len ho opravíme a ukážeme mu, ako má správne postupovať.

Vzhľadom na to, že u mnohých žiakov s AU alebo PVP s MP je narušená schopnosť predvídať čo sa stane, je potrebné zaistiť bezpečnosť žiakov potrebnými opatreniami, a tiež nácvikom bezpečných pracovných návykov.

Pri výučbe pracovného vyučovania je neustále potrebné zohľadňovať aktuálnu dosiahnutú úroveň žiaka, aby osvojovanie si nových vedomostí, zručností a návykov bolo prirodzeným pokračovaním výučby. Nesmieme zabúdať na dôležitosť spolupráce s rodičmi, aby všetko to, čo si žiak osvojil v školskom prostredí, vedel využívať aj v reálnom živote.

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ A SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH

ZRUČNOSTÍ A PÍSANIE

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

VECNE UČENIE

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

HUDOBNÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

TELESNÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.